

APOCALIPSI JESUCRITIBA JUAĽBA CAWABIÐA

Jesu ume nĩbaða JuaĽba naĽ cartada ʘasia. Poa 95are ʘasia. Griego bedede apocalipsiba jara ʘla “unubida” wa “cawabida.”

Domitiano abadada poa 81neba ʘba 96daa Romanebema boro basía. MaĽ ewaride leyda ʘsidaa jũmarāba Ācõrēa bia bedeablda quĩrāca Romanebema boroa bia bedeadida panlda. Māwā oé ʘl carea JuaĽra preso ʘasia.

MaĽne Jesucritoba JuaĽa naĽ cartara ʘlbisia djabarā siete purude bearā itea. Jesuba ʘlbidada JuaĽba jũma cāimocara quĩrāca unusia. JuaĽba Jesu ijā bearāa cawabisia Jesura wārāda ādjirā ume ʘlda idjaba dārāéne dji quĩrũda jũma poyaida. Jarasia Jesucrito zedacarea Ācõrēba diauruda, jũma idjiare ʘea sida babueida. Idjaba jarasia diauruba Critoderā beablda sida ewariza Ācõrē purude bia duananida.

Dadjirāba naĽ crĩcha droma 2:10de ʘl ʘlra quĩrānebadida panla: “Bārā dārāéne bia mĩgadira wayarānadia. ¡Ūrĩnadia! Diauruba Ľclda bārānebemada preso jidabiya ijā panani cawaya. Bārāra dārānaé bia mĩgadía. Bariblda bārā beablda sida ijā pananadia. MaĽbe mĽa bārāra ewariza zocai ʘlya.”

NaĽ cartade JuaĽba naārā ʘlda

¹ MĽra Jesucrito nezoca JuaĽa. NaĽ cartade ʘl ʘla Jesucritoba bajāneba mĽa cawabidada. MaĽ cawabidara Ācõrēba Jesucritoa cawabisia idji ijā ʘea cawabimārēa

dārāēne cārēda sāvāida.* Jesucritoba bajānebema nezocada m̄maa diabuesia māra cawabimārēā. ² Jūma m̄a ununara wārāda jara ɸla. M̄a jaraya nāl beɸeara Ācōrēneba ze ɸlda idjaba Jesucritoba wārāda cawabisida. ³ Māl sāvāinebema beɸea djabarā quīrāpita leɸlɸra bio bia ɸaya. Idjaba nāl beɸea ūrīnapeda ījā o ɸeara bio bia ɸeada, nāl beɸeara dārāēne māwāi bērā.

Djabarā Asia druadebema itea Juālba ɸlda

⁴ M̄ra Juālā. Nāl cartara ɸlɸlɸra djabarā Asia druadebemarā itea. Siete puruɸaa diabueɸlɸra. M̄a quīrīā ɸla Ācōrēba idji biadeba bārāra careba ɸaida idjaba necai ɸaira bārāa dia ɸaida. Idjira ɸla, naēna ɸasia, idjaba ewariza ɸaya. Idjaba m̄a quīrīā ɸla Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita siete jaure panlba māwā o pananida.† ⁵ Māl awara quīrīā ɸla Jesucritoba māwā o ɸaida. Idjia Ācōrēnebemada wārāda jarabaria. Beu ɸadada naārā l̄rēbasia ewariza zocai ɸai carea. Jūma nāl ējūānebema bororā cāyābara dji dromaara ɸla. Idjia dadjirāra quīrīā ɸla idjaba idji oadeba cadjiruadebemada ēdrl ɸsia. ⁶ Dadjirāra ɸsia Ācōrē puruɸe sacerdoteda ɸeadamārēā. Māwā idji Zeza Ācōrēba quīrīā ɸlra o panania. Idjia bia beɸeadaida panla. Bia ɸla idjidrl ewariza jūmarā Boroda ɸaida. Wārāda bia ɸla māwā ɸaida.‡ ⁷ Ūrīnadua. Critora jārārāne zeya. Mālne jūmarāba ununia. Idji supedaɸa biɸa ununia.

* 1:1 Idji ījā beaa. Griego beɸeade ɸl ɸla “nezocarāa.” † 1:4 Siete jaure panlba. Āɸlɸlmaarā māl siete jaure panlra Ācōrē Jaureda māwā ɸla. Idjaba l̄ɸlɸlmaarā māl jaure siete panlra bajānebema nezocarā dji dromada māwā beaa. ‡ 1:6 Wārāda bia ɸla māwā ɸaida. Griego beɸeade ɸl ɸla: “Amén.”

Idji unubɫdaɫe jūma nañ ějūānebemara jīānia.[§] Wārāda māwā ɬaya.

⁸ Dadjirā Boroba jarasia: “Māra ne jūma poya o ɬɫ Ācōrēa. Māra dji Alpaā idjaba dji Omegaa.* Maļba jara ɬla māra dji naārābemada idjaba dji jirūarebemada. Māra ɬla, naēna ɬasia, idjaba ewariza ɬaya.”

Juaļba Crito ununa

⁹ Māra bārā djaba Juaļa. Dadjirāra Jesucrito ume panɫ bērā māra bārā ume Ācōrē puruɫebemaa, bārā ume bia mīga ɬla, idjaba bārā ume jūma droa ɬla. Ācōrē beɫea jaradia ɬɫ carea idjaba Jesuɫebema wārāana a ɬɫ carea māra morro droma Patmo abadaɫe ɬsidaa. ¹⁰ Dadjirā Boro Jesucrito itea wagabada ewaride māra Ācōrē Jau-reɫeba ɬasia.[†] Maļne mļ ěcarraare aɬaɬba beɫea ɬɫda ūrīsia. Idji beɫeara cachiru jīgua quīrāca ɬasia. ¹¹ Maļba jarasia: “ɬla unubɫɫda cartade ɬɫpeɫa djabarā siete puru ɬeade panɫmaa diabuedua: Epesoɫaa, Esmirnanaa, Pergamonaa, Tiatiradaa, Sardidaa, Piladelpiadaa, idjaba Laodiceadaa.”[‡]

¹² Maļne mļa jēda acɫsia caida beɫea ɬɫ cawaya. Acɫɫɫɫɫe siete ībīrā oro oɫada unusia. ¹³ Maļ siete ībīrā ěsi ěberā zaca ɬɫda unusia.[§] Idjia cacuaɫe jļ ɬɫra eɫu jirū daucha jūē ɬasia. Idji ju caita oro oɫada trājļ ɬasia.

[§] 1:7 Mateo 24:30; Juaļ 19:34-37. * 1:8 Griego alfabetoɫe alpara

dji naārābema letraa, omegara dji jirūarebema letraa. † 1:10 Dadjirā Boro Jesucrito itea wagabada ewaride. Jesu ĩrēbaɫacarea domiāza djabarāba idji ĩrēbaɫara quīrānebabadjidaa. Iɫira domin-goza māwā obadaa. ‡ 1:11 Griego beɫeade ḗcɫɫɫ cartade naļ

sida ɬɫ ɬla: “Māra dji Alpaā idjaba dji Omegaa. Maļba jara ɬla māra dji naārābemada idjaba dji jirūarebemada.”

[§] 1:13 ěberā zaca ɬɫda. Griego beɫeade nāwā ɬɫ ɬla: “Naļ djara eɫaɫaca ɬɫda unusia.” Aɬari quīrāca jara ɬla Daniel 7:13ɫe.

¹⁴ Idji buđara totroa querasia oveja cara quĩrāca wa nieve quĩrāca. Idji daura tλbλ urua quĩrāca ʘasia. ¹⁵ Idji jĩrũra bronze tλbλde dorrabaripeđa λrađa quĩrāca urua ʘasia. Idji beđeara do jururua ʘλ quĩrāca jĩguasia. ¹⁶ Idji jλwa araare chĩdauda siete eroʘasia. Idji iteđeba djõbada neco quide umena peweđa era ʘλda odja nũmasia. Idji quĩrāra λmāđau dorrodorroa quĩrāca ʘasia.

¹⁷ Idji unuside ne wayaaba mλra idji jĩrũ caita beuđa quĩrāca egode tabesia. Baribλrλ idji jλwa araarebemada mλ λrλ ʘλpeđa jarasia: “Ne wayarādua. Mλra dji naārābema idjaba dji jĩrũarebema. ¹⁸ Mλra dji Zocai ʘλa. Mλra beuđamĩna acλdua zocai ʘλda, idjaba ewariza zocai ʘaya. Mλabλrλ beuđarāra λrēbabida ʘλa.* ¹⁹ Bλa unu ʘλda cartade ʘλdua. Idi sāvā nũmλda idjaba jĩrũare sāvā nũmainebema siđa ʘλdua. ²⁰ Mλa cawabiya bλa ununa siete chĩđau mλ jλwa araarebemane eroʘλba cārēđa jara ʘλda idjaba maλ siete ĩbĩrā oro ođaba cārēđa jara ʘλda. Maλ siete chĩđauba jara ʘλa bajānebema nezocarā siete panλda. Maλ siete panλba djabarā siete puru ʘeade panλda wagabadaa. Adjiza djabarā puru ʘealde panλda wagabadaa. Dji ĩbĩrā siete panλba jara ʘλa djabarā siete puru ʘeade panλnebemada.”

2

Critoba djabarā Epeso puruđebemarā itea ʘλbiđa

¹ Idjia mλa nāvā jarasia: “Djabarā Epeso puruđebema wagabari bajānebema nezoca itea cartade nāvā ʘλdua:

Idji jλwa araarebemane chĩđau siete eroʘλba, siete ĩbĩrā oro ođa tāēna nĩba nāvā jara ʘλa:

* ^{1:18} Mλabλrλ beuđarāra λrēbabida ʘλa. Griego beđeade nāvā ʘλ ʘλa: “Mλabλrλ ēberārā beuđidebema yavera eroʘλa. Beupeđađa duanλmabema yavera eroʘλa.”

² Bārāba o panlra m̄la cawa ɓla. M̄l itea bio traja panlda idjaba bia m̄iga panlne j̄uma droa panlda cawa ɓla. Bārāba dji cadjirua obadarāa iduaribidacada cawa ɓla. Ḷcrlɿ bārāmaa wānapeda Jesucritoba diabuesiada abadjidaa.* Bariblrl bārāba quĩrācuiteda acɿ panlneba cawasiadaa ādjirāra sewaiada beada. ³ Bārā m̄l carea bia m̄iga panlne j̄uma droa panla idjaba sēnaé m̄l itea bia traja panla. ⁴ Bariblrl nałglda m̄la bié unu ɓla: bārāba naārā quĩrā erobeadara idira mācua neé panla. ⁵ Mał bērā quĩrānebadadua bārāba naārā quĩrā eropanada.† Wayacusa Ācōrēmaa zedadua. Oedua bārāba naārā bia o panana quĩrāca. Bārāda wayacusa Ācōrēmaa zedaéblrl, m̄la bārā cawa ode wāya.‡ Małne bārā ĩbirāra āyā ɓya. ⁶ Bariblrl nałglda bia o panla: Nicolás ēpē beaba bié obadara bārāba quĩrānaca. M̄la bié quĩrāca. ⁷ Dji clwrl bara ɓlba ūrīdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara ɓlra. Cadjirua royapedadarāa m̄la bacuru zocai ɓai diabaridebema nejōda idu jōbiya. Mał bacurura Ācōrē ējūā biya quirude ɓla.”

Critoba djabarā Esmirna purudebema itea ɓlbié

⁸ “Djabarā Esmirna purudebema wagabari bajānebema nezoca itea cartade nāwā ɓldua:

Dji beupeda wayacusa zocai ɓlra dji naārābema idjaba j̄irūarebema. Idjia nāwā jara ɓla:

⁹ Bārāba o panlra m̄la cawa ɓla.§ Bia m̄iga

* 2:2 Jesucritoba diabuesiada abadjidaa. Griego bedede ɓl ɓla “apóstoles.” † 2:5 Griego bedede nāwā ɓl ɓla: “Quĩrānebadadua sām̄lba ɓesidada.” ‡ 2:5 Bārā cawa ode wāya. Griego bedede Ḷcrlɿ cartade nāwā ɓl ɓla: “Dārāéne m̄la bārā cawa ode wāya.” § 2:9 Bārāba o panlra m̄la cawa ɓla. Griego bedede Ḷcrlɿ cartade małra neé.

panla idjaba ne neé beada cawa bla. Mawãmĩna Ācōrēneba bārāra ne bara beaa. Mla cawa bla lclal judiorāba bārānebemada bié bedeabadada. Ādjirāra Ācōrē ēberārāana abadamĩna mawāéa.* Āteblal di-
 auru ēberārāa.† 10 Bārā dārāéne bia mĩgadirā wayarā-
 nadua. jŪrĩnadua! Diauruba lclal bārānebemada
 preso jidabiya ijā panani cawaya. Bārāra dārānaé bia
 mĩgadia.‡ Bariblal bārā beabla sida ijā pananadua.
 Malbe mla bārāra ewariza zocai blyā.§ 11 Dji clwllal
 bara blba ūrĩdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara blra.
 Cadjirua royapeadara ewariza Ācōrēnebemada jīga
 beadaéa.”*

Critoba djabarā Pergamo purudebema itea blbiida

12 “Djabarā Pergamo purudebema wagabari
 bajānebema nezoca itea cartade nāwā bldua:

Djōbada neco quida umena pewedeā era ero blba
 nāwā jara bla:

13 Bārāba o panlra mla cawa bla.† Idjaba cawa
 bla bārā panabadama diaurura dji droma chūmebada
 buguede chūmlada. Mawãmĩna bārāba mlada waḍibiida
 ēpē panla. Bārā purude diauru babarima djaba Antipa
 ml carea beasidade bārāba ml ijā panlra igaraéaé

* 2:9 Ācōrē ēberārā. Griego bedeade bl bla “judiorā.”

† 2:9 Diauru ēberārā. Griego bedeade bl bla: “Diauru
 ume dji jlabada dedebemarāa.” ‡ 2:10 Dārānaé. Griego
 bedeade “die ewari” bl bla. § 2:10 Ewariza zocai blyā.
 Griego bedeade nāwā bl bla: “Mla borobari zocai
 baidebemada bārāa diaya.” * 2:11 Ewariza Ācōrēnebemada
 jīga beadaéa. Griego bedeade bl bla: “Barima umé
 beudaéa.” † 2:13 Bārāba o panlra mla cawa bla. Griego
 bedeade lclal cartade malra neéa.

basía. Djaba Antipaba ne jūmane m̄ñebemada beðe-
 abadjia. ¹⁴ Baribɫɾɫ naɫɣɫda m̄la bié unu ɬla. ̄ɫɫɾɫ
 bārā tāēnabemaba Balaaɫba jaradiadara ēpē panla. ‡
 Balaaɫba Baláa jaradiasia sāwā israelerāra cadjiruade
 ɬaebida. Jɫwaba oða ācōrēa nedjara diaðada cobibadjia
 idjaba auðuada obibadjia. ¹⁵ Idjaba ̄ɫɫɾɫ bārā tāēnabe-
 maba Nicolás ēpē ɬeaba jaradiabadara ēpē panla. Mañ
 jaradiabadara m̄la quĩrĩācaa. § ¹⁶ Mañ bērā wayacusa
 ̄Ācōrēmaa zeðadua. Māwā oðaéɬɫɾɫ, m̄la dārāéne
 bārā cawa oðe wāya. Mañne neco m̄ iteðeba odja
 nūmlaba mañ ēberārā ume djōya. ¹⁷ Dji ɫɫɫɾɫ bara
 ɬba ūrĩdua ̄Ācōrē Jaureba djabarāa jara ɬɾa. Cadjirua
 royapedadarāa m̄la maná mērā ɬadara cobiya idjaba
 mōgara zaque totroa quiruda diaya.* Mañ mōgara
 zaquede tr̄ɫ djiwidida ɬɫ ɬla. Ni aɬalɬa mañ tr̄ɫra adua
 ɬla. Baribɫɾɫ dji edabɫɾɫba cawaya.”

Critoba djabarā Tiatira puruðebema itea ɬɫbida

¹⁸ “Djabarā Tiatira puruðebema wagabari bajānebema
 nezoca itea cartade nāwā ɬɫdua:

̄Ācōrē Warra daura tɫɫɫ urua quĩrāca ɬla, idji jĩrūra
 bronze ɫraða uruabari quĩrāca ɬla. Idjia nāwā jara ɬla:

¹⁹ Bārāba o panɫra m̄la cawa ɬla. Bārā quĩrĩānebe-
 mada, m̄l ĩjā panɫnebemada, m̄l itea o panɫnebe-
 mada, idjaba jūma droa panɫnebema siða cawa ɬla.
 Bārāba naārā o panana cāyābara idi biara o panɫda
 cawa ɬla. ²⁰ Baribɫɾɫ naɫɣɫda m̄la bié unu ɬla.
 Wērā Jezabel abadaba sewa jaradia ɬɾa bārāba iduaribi

‡ 2:14 Numero 22:1ðeba aba 25:3ðaa; 31:16. § 2:15 Mañ jaradi-
 abadara m̄la quĩrĩācaa. Griego beðeade ̄ɫɫɾɫ cartade
 mañra neéa. * 2:17 Manára ̄Ācōrēba diabueða pañ basía.
 Exodo 16:31-34.

panla.† Idjira Ācōrēneba beḁeabariada abaria. Mañne idjia jaradia ḁḁeḁa mñ nezocarāra cūrūgabararia auḁua nīḁadamārēā idjaba nedjara jḁwaba oda ācōrēa diaḁada coḁamārēā. ²¹ Mñā jḁā ḁasia idjia cadjiruara igarapeḁa Ācōrēmaa zemārēā baribḁḁḁ idji auḁua nīra igara quīrīāé basía. ²² Mañ bēḁā mñā idjira cacua piraba cḁḁeḁe ḁḁya. Mañbe jūma idji ume daunemabadaba idji quīrāca cadjirua o panḁa igaradaéḁḁḁ, mñā bia mīḁgabiya. ²³ Idji warrarāra mñā quinibiya. Māwā djabarā duanḁa cawadía mñā jūmarā crīchara, jūmarāba soḁeba o quīrīā panḁ siḁa cawa ḁḁa. Bādjiza opeḁada quīrāca mñā cawa oya. ²⁴⁻²⁵ Baribḁḁḁ ḁcḁḁḁ bārā Tiatiradebemaba mañ wērāba jaradia ḁḁra ēpēnaé panla. Mañ awara diauruba idjiderāa cawabiḁa mērā eroḁḁra jḁḁḁé panla cawadī carea. Mñā aḁabe jaraya bārāba nañ ewaride ījā panḁ quīrāca ījā pananamārēā aḁa mñ zebḁḁḁ. Dewara beḁeada ījā obiéa. ²⁶⁻²⁷ Cadjirua poyapeḁadara idjaba mñā quīrīā ḁḁ ewariza opeḁadara mñā druazabema bororāda beḁamārēā ḁḁcuaya mñ Zezaba mñra jūmarā boroda ḁḁa quīrāca. Mañbe ādjirāba quīrā djuburia neé jūmarāa ījā obiḁia.‡ Zoco toḁozoabibḁa quīrāca jūmarāda poyadía.§ ²⁸ Mñā diapēḁabema chīḁaḁa ādjirāa diaya.* ²⁹ Dji cḁwḁḁḁ bara ḁḁa ūrīdua Ācōrē Jaureba djabarāa jara ḁḁra.”

† 2:20 Jezabel. 1 Reye 16:29-31; 18:4,19; 2 Reye 9:22. ‡ 2:26-27 Quīrā djuburia neé jūmarāa ījā obiḁia. Griego beḁeḁe ḁḁ ḁḁa: “Jiorroba ījā obiya.” § 2:26-27 Salmo 2:9. * 2:28 Diapēḁabema chīḁaḁa jara ḁḁa Critoda. Apocalipsi 22:16.

3

Critoba djabarã Sardi purudebema itea b̃abida

¹ “Djabarã Sardi purudebema wagabari bajãnebema nezoca itea cartade nãwã b̃adua:

Ãcõrẽ quĩrãpita jaureda siete panla.* Ædji zocabariba chĩdauda idji jlwade siete erobla. Idjia nãwã jara b̃la:

Bãrãba o panla m̃la cawa b̃la. Æberãrãba jara panla bãrãba Æcõrẽra bio ijã panl bẽrã zocai beada. Baribla wãrã arada bãrãba Æcõrẽra ijãnaé panl bẽrã dji beudarãa. ² ;Quĩrãcuitadua! M̃la unu b̃la bãrãba o panla Æcõrẽ quĩrãpita jipa b̃léda. Bãrãba bia o panla jũma idu b̃lbofofoaa. Baribla maãgla wayacusa bia epẽnadua. ³ Wãrã beãea bãrãba uĩrãpedara quĩrãnebadua. Maãgla bio ijãnadua. Cadjiruada igaradepeda Æcõrẽmaa zedua. Bãrãra quĩrãcuita beadaébla, ne drlabari quĩrãca m̃ra cawaéne zeya bãrã cawa oi carea. ⁴ Baribla bãrã Sardidebemarã zocãrãébe cadjiruade nĩnaéa bãrãba cacuade jã panla mititiabidaé panl quĩrãca. Bãrãdra m̃l ume ábaa nĩbaði carea bia panl bẽrã totroa quiru jã panlda m̃l ume ábaa nĩbaði. ⁵ Cadjirua royapedadaba ara maã quĩrãca totroa quiruda jãnia. Ædji trãra ewariza zocai beadi cartade eda b̃l bea bẽrã m̃la áyã b̃léa. Ætebala m̃l Zeza quĩrãpita, idji nezocarã bajãnebema quĩrãpita bida Ædjirãra m̃reana aya. ⁶ Dji clwla bara b̃la uĩrãdu Æcõrẽ Jaureba djabarãa jara b̃la.”

Critoba djabarã Piladelpia purudebema itea b̃abida

* 3:1 ãclamaarã maã siete jaure panla jara b̃la Æcõrẽ Jaureda. Idjaba ãclamaarã jara b̃la bajãnebema nezocarã dji dromada.

⁷ “Djabarā Piladelpia puruḁebema wagabari bajānebema nezoca itea cartade nāwā ʔλdua:

Ācōrē quīrāpita Bio Biya Quirura, Wārāda Bedea Aʔa ʔλra Davi puru boroa.† Idjia ewabλrλra ni aʔalba poya jūātrλ ʔλḁaéa. Idjia jūātrλ ʔλbλrλra ni aʔalba poya ewaḁaéa. ⁸ Idjia nāwā jara ʔλa:

Bārāba o paλra mλa cawa ʔλa. jŪrīnadia! Eḁa wābadada mλa bārā na ewa nūmλsia. Maλgλra ni aʔalba poya jūātrλ ʔλḁaéa. Bārāra mācua λʔaé paλmīna mλ beḁeara bio ijā paλa. Mλra igaraḁaé paλa. ⁹ jŪrīnadia! Bārā jirū caita mλa diauru ēberārāda chirāborode copanebiya.‡ Maλne ādjirāba cawāḁia mλa bārāra quīrīa ʔλa. Ādjirāra Ācōrē ēberārāana abadamīna wārāéa.§ Ādjirāra sewaiḁa ʔea. ¹⁰ Bārā mλ carea bia mīga paλra jūma droa paλa mλa jaraḁa quīrāca. Maλ bēra naλ ējūānebemarā bia mīgaḁi ewari zebλrλḁe mλa bārāra wagaya. Maλ ewariḁe mλa jūma naλ ējūāne ʔeara bia mīgabiya sāwā oḁi cawaya. ¹¹ Mλra dārāéne zeya. Maλ bēra bārāba idi ijā paλ quīrāca ijā pananadia. Māwā ni aʔalba bārā nepeda jārīnaéa. ¹² Cadjirua poyapeḁadara mλ Ācōrē deḁebema de jirū quīrāca ʔλya. Māwā idji deḁebemada āyā wānaca baya. Ādji dratude mλ Ācōrē trλda ʔλya idjiderāda cawabi carea. Idjaba mλ Ācōrē puru trλ Jerusaleλ Djiwidi abada siḁa ādji dratude ʔλya maλ puruḁebemada cawabi carea. Maλ purura bajāneba

† 3:7 Davi puru. Maλba jara ʔλa “Ācōrē puru.” Puru boroa. Griego beḁeḁe nāwā ʔλ ʔλa: “Idjia Davi yavera eroʔla.” Ādji tāēna dji yave eroʔlara puru boroa. ‡ 3:9 Diauru ēberārā. Griego beḁeḁe ʔλ ʔλa: “Diauru ume dji jλrebada deḁebemarā.” § 3:9 Ācōrē ēberārā. Griego beḁeḁe ʔλ ʔλa “judiorā.”

mã Ãcõrẽ ßλmalba zeya. Idjaba ädji dratuðe mã trã djiwiðida ßlya mãreda cawabi carea. ¹³ Dji cλwλrλ bara ßlba üriðua Ãcõrẽ Jaureba djabarãa jara ßlra.”

Critoba djabarã Laodicea puruðebema itea ßλbiða

¹⁴ “Djabarã Laodicea puruðebema wagabari bajãnebema nezoca itea cartaðe nãwã ßlðua:

Wãrã Bedea trã jarabadaba Ãcõrẽnebemada wãrãda jũma aride jarabaria.* Idjiðeba Ãcõrẽba ne jũmada osia.† Idjia nãwã jara ßla:

¹⁵ Bãrãba o panlra mã cawa ßla. Mãra igaraðaé panla bariblrλ soðeba ëpënaé panla. Mãwã bãrãra baido cürãsa quĩrãca panléa ni baido jãwãrãã quĩrãca panléa. Soðeba wãrãda ëpënaéblrλ, mãmaarã biara ßacasia mãra abedã ëpënaéða. ¹⁶ Bariblrλ baido jãwãrããjãwãrãã ßl quĩrãca panla; mãra igaraðaé panlmĩna soðeba wãrãda ëpënaé panla. Mã bãrã mã bãrãra igaraya baido jãwãrããjãwãrãã ßl mã iteðeba weblrλ quĩrãca. ¹⁷ Bãrãba jara panla ne jũma eropanlða, ne jũmada edasiðada. Bãrãba edaðida panlra waa neéana a panla. Bariblrλ adua panla mã djuburi panlða, bié panlða, ne neé panlða, daußerrea panlða, idjaba äcaða panlða. ¹⁸ Mã bãrã mã bãrãra crĩcha biada diaya: oro tλblæe dorrabarida idji awa quiruda mãneba nëdoðadua. Mãwã bãrãra wãrã arada ne bara ßeaðia. Idjaba wua totroa quiruda mãneba nëdoðadua jãni carea. Mãwã bãrã äcaða panana carea quĩã peraðaéa. Idjaba dau tada mãneba nëdoðadua bãrã dauðe taðapeða bia ununi carea. ¹⁹ Mã quĩrã

* 3:14 Wãrã bedea. Griego bedeaðe ßl ßla: “Amén.” † 3:14 Griego bedeaðe mãlba idjaba nãwã jara ßla: “Idjira ne jũma Ãcõrẽba oða Boroa.”

ɁɁ ẽberãrãra quẽãbaria idjaba ubaria mã beɁea ijã
 oɁamãrẽã. Maã bẽrã wayacusa mãmaa zedapeɁa
 soɁeba wãrãɁa ẽpẽ pananadua. ²⁰ ¡Ûrĩnadua! Mãra
 deɁe eɁa wãbadama ɁɁɁ. Dajadaareba trã ɁɁɁ bãrãba
 ewadapeɁa mãra idu eɁa wãbiɁamãrẽã. Bariduaba mã
 beɁeada ùrĩpeɁa dji eɁa wãbadara ewaibɁɁɁ, mãra eɁa
 wãpeɁa idji ume ne coya. ²¹ Mã cadjiruara poyeɁa
 bẽrã mã Zeza ume idji bugue biya quiruɁe chũmesia.
 Ara maã quĩrãca cadjirua poyapeɁaɁara mã bugue biya
 quiruɁe mã ume chũmebiya. ²² Dji ɁɁɁɁɁɁɁɁ bara ɁɁɁ
 ùrĩɁua Æcõrẽ Jaureba djabarãa jara ɁɁɁ.”

4

Bajãnebemarãba Æcõrẽa bia beɁeapeɁada

¹ Mãwãnacarea wayacusa cãĩmocara quĩrãca mãa unu-
 sia bajãne eɁa wãbadada ewa nũmɁa. Maãne mãa naãrã
 ùrĩna cachiru ijgua quĩrãca beɁea ɁɁɁ jarasia: “Nama
 ãtaa zedua. Mãa cawabiya nocoarebema ewariɁe cãrẽɁa
 sãwãida.”

² Ara maãɁa mãra Æcõrẽ JaureɁeba Ɂesia. Maãne mãa
 unusia bugue biya quiru bajãne ɁɁɁ. Maã bugueɁe aɁa
 chũmasia. ³ Maã bugueɁe chũmɁra urua Ɂasia jaspe mõ-
 gara quĩrãca idjaba cornalina mõgara urua Ɂabari quĩrãca.
 Eumada maã bugue biya quiru auɁu jũrã Ɂasia. Maã
 eumara esmeralda mõgara quĩrãca urua Ɂasia. ⁴ Bugue
 biya quiru auɁu veinticuatro bugue biya queɁeaba jũrã
 Ɂasia. Maã bugue biya queɁeade veinticuatro drõãrãɁa
 chũpanasidaa. Ædjia cacuaeɁe jã panɁra totroa querasia.
 Idjaba oro oɁa nepeda jã panasidaa. ⁵ Maãne Æcõrẽ bugue
 biya quiru ẽsi ɁɁɁeba baada purewa eɁa nũmabadjia,
 jururua nũmabadjia, dji cãbãyã Ɂae nũmabadjia. Maã
 bugue quĩrãpita ìbĩrãɁa siete urua nũpanasidaa. Siete
 jaure Æcõrẽ quĩrãpita Ɂeada mãwã panɁa. ⁶ Maã bugue

quĩrãpe pusa pãpãrã ɛɓ quĩrãca ɓasia. Maɓra vidrio ẽsã quiru quĩrãca ɓasia. Bugue jɓwa araare, jɓwa aclare, jẽdaare, nocoare biɗa animarã zaca zocai ɓeada quĩmãrẽ panasiɗaa. 7 Aɓa imama zaca ɓasia. Aɓa paca zaca ɓasia. Aɓa dji quĩrãdarrara ẽberã quĩrãca ɓasia. Idjaba aɓa nejɔɓɓa waiɓɓa wãɓari ɓɓ zaca ɓasia. 8 Maɓ quĩmãrẽbema zocai panɓba ida sei eropansiɗaa. Ɔdji cacuara jũma dauba bira panasiɗaa. I edre biɗa dauba bira panasiɗaa. Ɔsa, diamasi biɗa Ɔdjirãba Ɔnãũnaé nãwã jarabadaa: Bio bia quirua, bio bia quirua, bio bia quirua dadjirã Boro Ɔcõrera.

Idjia jũma poya o ɓɓa. Idjira ɓasia, idi ɓɓa, idjaba ewariza ɓaya.

9-10 Ɔcõrẽ ewariza zocai ɓɓra idji bugue biya quirude chũmabaria. Maɓne dji animarã zaca zocai ɓeaba idjia bio bia quiruɗa abadaa, bia beɗeabadaa, idjaba bia ɓɓaɗa abadaa. Mãwã jarabɗaza veinticuatro drõãrãda Ɔcõrẽ ewariza zocai ɓɓ quĩrãpita chĩrãborode copanenapeɗa bia beɗeabadaa. Maɓbe Ɔdji nepeda dji buguede chũmɓ quĩrãpita ɓɓapeɗa nãwã jarabadaa:

11 Dairã Boro Ɔcõrẽ, ɓɓɗɓɓa bia ɓɓa jũmarãba bio biya quiruɗa aɗida, wayaɗida, idjaba ɓɓa jũma poya eroɓaɗa bia ɓɓaɗa aɗida.

ɓɓa ne jũmada oɗa bẽrã bia ɓɓa jũmarãba mãwã jaradida. Wãrãda ɓɓa quĩrãna bẽrã ne jũmada osia idjaba ne jũmada ɓɓeɓa ɓɓa.

5

*Jua*ɓba Oveja Zaque ununa

1 Maɓbe mɓa unusia bugue biya quirude chũmɓba carta tuyadada jɓwa araare eroɓɗa. Maɓ cartara quĩrã umena ɓɓ ɓasia. Dji quĩrã tẽũne siete ceraba cara panasiɗaa

ni aḅalḅa ewararānamārēã. ² Mañne mña bajānebema nezoca dji dromada unusia. Idjia jīgua iwīḅisia: “¿Caida bia ḅḅ nañ cartade cara ḅeara oḅuecuapeḅa ewarai carea?”

³ Baribḅḅḅ ni aḅalḅa bia ḅaé basía mañ carta ewarapeḅa acḅi carea. Bajāne, nañ ējūāne, beuḅarā panabadama biḅa neé basía.* ⁴ Mañne mñra dji quiāne jīã ḅesia ēberā biada neé baḅa bēḅḅ mañ carta ewarapeḅa acḅi carea.

⁵ Baribḅḅḅ veinticuatro drōārānebema aḅalḅa mña nāwā jarasia: “Waa jīārādua. Acḅdua, Judā ēberārānebema Imama abadaba idji ume dji quiḅḅda poyasia. Idjira Davideba zeḅaa. Idjiabḅḅḅ nañ cartade siete cara ḅeara oḅuecuapeḅa ewaraida ḅḅa.”

⁶ Mañne Ācōrē bugue biya quiru caita, animarā zaca zocai ḅea quiḅmārē panḅ caita, idjaba veinticuatro drōārā panḅ ēsi mña Oveja Zaqueda ḅta nūmḅda unusia. Idjira beapeḅaḅa quiḅḅca ḅasia. Idjia cachuda siete eroḅasia. Dau siḅa siete eroḅasia. Mañ siete dauba jara ḅḅa Ācōrē quiḅḅpita siete jaure panḅda. Mañḅḅḅḅḅ Ācōrēba jūma nañ ējūāne diabuebaria. ⁷ Mañne Oveja Zaquera bugue biya quiruḅe chūmḅmaa wāpeḅa carta idji jḅwa araare eroḅḅara edasia. ⁸ Mañ carta edaḅacarea animarā zaca zocai ḅea quiḅmārē panḅra idjaba veinticuatro drōārā siḅa idji quiḅḅpita chīḅḅborode copanesiḅaa. Jūma ādjirāba arpada, epeḅeco jūguruua siḅa eropanasiḅaa. Mañ epeḅeco jūguruua incienso queraba bira ḅesia. Mañ incienso queraba jara ḅḅa Ācōrē ēberārāba idjía iwīḅiḅḅdaḅa. ⁹ Veinticuatro drōārāba, animarā zaca zocai ḅea quiḅmārē panḅ biḅa nañ trḅḅḅḅ djiwiḅiḅa trḅḅḅḅsiḅaa:

ḅḅra beapeḅaḅa bēḅḅ ḅḅḅḅ bia ḅḅa mañ carta edapeḅa dji
cara ḅeara oḅuecuaida.

ḅḅ oa erozoaḅaḅa ēberārāḅa Ācōrē itea nēḅosia.

* ^{5:3} Beuḅarā panabadama. Griego beḅeade ḅḅ ḅḅa: “Nañ ējūā edre.”

6

Cartade cara beada sei oquecuada

¹ Małbe młā unusia Oveja Zaqueba cartade cara beada aba ogablrlada. Idjaba ũrĭsia animarā zaca zocai bea quĭmārē panlnebema abalba nāwā jara łada: “Acłde zedua.” Idji bedeara baa jĭguablrl quĭrāca łasia. ² Araa acłde wāside cawayo torroda unusia. Mał cawayo łrł chŭmlba idji jłwade enedrlmada erołasia. Abalba idjĭa nepeda diasia. Ara małda łclrl royapeda dewararā royai carea wāsia.

³ Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogablrlade młā ũrĭsia dewarabema animarā zaca zocai łba nāwā jara łada: “Acłde zedua.” ⁴ Araa acłde wāside cawaēne cawayo purea łada odjasia. Abalba mał cawayo łrł chŭmlā djōbada neco waiłlada diasia. Ācōrēba idjĭa idu ārĭbisia ēberārā nał ējŭāne ābaa necai duanłda, māwā djō duanłba dji quena duananamārēā.

⁵ Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogablrlade młā ũrĭsia dewarabema animarā zaca zocai łba nāwā jara łada: “Acłde zedua.” Araa acłde wāside młā cawayo pāĭmada unusia. Mał cawayo łrł chŭmlba ne złgla zabadada idji jłwade erołasia. ⁶ Małne młā ũrĭsia animarā zaca zocai bea ēsi aba bedea łada. Małba dji cawayo łrł chŭmlā nāwā jarasia: “Trigoda idu bia zaubirādua. Māwā trigo libra ume nēdoi carea ēberāda ewari aba trajaida łla. Cebada sida idu bia zaubirādua. Māwā cebada sei libra nēdoi carea ēberāda ewari aba trajaida łla. Barĭblrl nedraga diabarida, uva sida idu bia zaubidua nedragada, uva ła sida baramārēā.”

⁷ Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogablrlade młā ũrĭsia dewarabema animarā zaca zocai łba nāwā jara łada: “Acłde zedua.” ⁸ Araa

acłde wāside mĭla unusia cawayo cuaracuara ħada. Maĭ cawayo ĭrĭ chũmĭ trĭra “Beuıdeebema” abadaa. Idji caiđu aba nĭbabadjia “Beudarā panabada ějũā” abadada.* Jũma naĭ ějũāne ěberārā quĩmārē beaza Ācōrēba ādjía aba idu beabisia. Maĭ ěberārāra beasıdaa djō duanĭba, jarrababa, cacua bıé duanĭba, idjaba animarā naĭ ějũānebema mini-jĩchia bea bıda.

⁹ Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogabĭrĭde mĭla unusia Ācōrē beċea jaradia panĭ carea beapedadarā jaureda. Ādjirāra bajāne Ācōrēa ne babue diabada edrecare duanasıdaa. ¹⁰ Nāwā jĩgua jarasıdaa: “Jũmarā Boro, ĭra bio bia quirua idjaba wārāda beċea aba ħa. ĵBa sālbe dudabemarāra cawa oi dairā beapedada carea?” ¹¹ Ācōrēba ādjiza wua torroda jĭnamārēā diasia. Maĭbe nāwā panusia: “Wadi necai jĭnadaua aba ěberārāba bārā beapedada quĩrāca bārā djabarā Crito nezocarāda jũma daucha beabıdaċaa.”

¹² Māwānacarea Oveja Zaqueba wayacusa cartade cara beada aba ogabĭrĭda mĭla acĭ basia. Maĭne de uremiada dji cābāyā uresia. Sopua carea jĭbada pāıma ħ quĩrāca ĭmādaura pāımasia. Jedecora oa quĩrāca jũma pureasia. ¹³ Nāūrā dji cābāyā puábĭrĭde nejō dji ca jurrubari quĩrāca chıdaura bajāneba egoroċaa jurrusia. ¹⁴ Bajāra carta ĭratĭĭrĭ quĩrāca nēbasia. Jũma eyara, pusade bea morro sıda naārā beadama panenaé basía. ¹⁵ Maĭbe naĭ ějũānebema bororāda, ādjıarebemada, zarrarā bororāda, ne bara beada, naĭ ějũāne dji dromarāda, nezoca beada, nezocaé bea sıda eya urıade idjaba eyade mōgara cobeade mĩrũcuasıdaa. ¹⁶ Ādjirāba nāwā jarasıdaa: “Eya, mōgara, dai ĭrĭ beadada. Daida mērānadaua jĭ ĩbugue bıya

* ^{6:8} Beudarā panabada ějũā. Griego beċeade ħĭ ħa “Hades.”

quirude chūmλ quĩrāpitabemada idjaba Oveja Zaqueba cawa oiðebemada. ¹⁷ Ādjia cawa odi ewari dromada jūēsia. ¿Caiba maλgλra droai?”

7

Sēyā Ācōrē nezocarā dratude ɁλɁ

¹ Māwānacarea mλa bajānebema nezocarāda quĩmārē unusia. Ādjira naλ ējūā iquidaza nūmeasia. Ādjia nāūrāda ni aɁalareba naλ ējūāne, pusaɁe, ni aɁal bacurumaa biɁa idu puabiɁaé basía. ²⁻³ Maλne mλa unusia dewara nezoca bajānebemada λmāɁau odjabariareba zebλrλda. Maλgλba dji zocai Ɂλ Ācōrē sēyā Ɂλbarida eroɁasia. Idjia bajānebema nezocarā quĩmārē panλa nāwā jīgua jaria: “Naλ ējūāra, pusara, bacuru siɁa ārĩrānadia aɁa daiba Ācōrē sēyāra idji nezocarā dratude jūma ɁλɁɁadaa.” Māwā jaria Ācōrēba ɁλɁada bajānebema nezocarā quĩmārē panλa diaɁa bēra naλ ējūāra, pusa siɁa ārĩnamārēā.

⁴ Maλne mλa ūrīsia Ācōrē sēyā eroɁeara jūmasāwā panλda. 144 mil panasiɁaa. Jūma ādjirāra Israel ēberārānebema basía. ⁵ Israel warra JudaɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. Rubeλneba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. GaɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. ⁶ AserɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. NeptaliɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. ManaseɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. ⁷ Simeoλneba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. LeviɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. IsacarɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. ⁸ Zabuloλneba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. JoseɁeba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa. Idjaba Benjamiλneba yōpeɁadaɁada doce mil panasiɁaa.

Ēberārā zocārā Ācōrē quĩrāpita Ɂea

⁹ Māwānacarea wayacusa cāimocara quĩrāca mġa ēberārāda zocārā unusia. Ni aḃalḃa ādjirāra poya juachadaé basía. Druazabemada, puruzabemada, bedeazabema sída ḲCΛΓ duanasídaa. Jūmarāba cacuađe jġbada torroada jġ ḃeasia idjaba ḃΛsriđa panΛ bērā uruta queduaca ḃeada ādji jΛwade eroḃeasia. Ādjirāra Ācōrē bugue biya quĩru quĩrāpita idjaba Oveja Zaque quĩrāpita bída ġta duanasídaa. ¹⁰ Maġne jūmarāba nāwā jġgua jarasídaa: “¡Dai Ācōrē naġ bugue biya quĩruđe chūmΛba, Oveja Zaque bída dairāra ēdrΛ edasídaa!”

¹¹ Maġne animarā zaca ḃea quĩmārē panΛra, veinticuatro drōārā sída Ācōrē bugue biya quĩru caita panasídaa. Jūma bajānebema nezocarāda ādjirā auđu jūrā ġta duanasídaa. Maġne bugue biya quĩru quĩrāpita maġ bajānebema nezocarāra chīrāborode quĩrā edaa ḃarru copanapeda Ācōrēa bia bedeasídaa. ¹² Nāwā jarasídaa:

¡Bārāba jara panΛ quĩrāca wārā!* Ewariza jūmarāba dairā Ācōrēa bia bedeadaida panΛa dji dromaara ḃΛ bērā,
ne cawara ḃΛ bērā, ne jūma poya eroḃΛ bērā idjaba bio ḃΛΛa ḃΛ bērā.
Idjía bia ḃΛada adida panΛa idjaba bio biya quĩruada adida panΛa. ¡Wārāda bia ḃΛa māwā ḃaida!†

¹³ Maġbe veinticuatro drōārānebema aḃalḃa mġa iwídisia: “¿ḃΛa cawa ḃΛca za cacuađe jġbada torroa jġ ḃeara cairāda jāwā ḃeada? ¿Cawa ḃΛca sāmaḃa zesídada?”

¹⁴ Mġa panusia: “ḃΛabΛrΛ cawa ḃΛa.”

Maġne idjia jarasia: “Naġ ēberārāra jĩrũarebema ewari bio minijíchia ḃΛdeebema ēdrΛpedadarāa. Oveja Zaque

* 7:12 Wārāa. Griego bedeade ḃΛ ḃΛa: “Amén.” † 7:12 Wārāda bia ḃΛa māwā ḃaida. Griego bedeade ḃΛ ḃΛa: “Amén.”

oaba ādjia cacuade jλbadara totroa tātosiāaa. ¹⁵ Maλ bērā Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita duanla. Idji dede āsa, diamasi biāa idji itea ne o panla. Maλ bugue biya quirude chūmlaba ādjirāra waga ɓaya.† ¹⁶ Waa jarra beadaēa ni opichia beadaēa. Beseaba waa baé beadia idjaba jλwλrλāba mīā sēēa. ¹⁷ Oveja Zaqueba ādjirāra Ācōrē bugue biya quiruma waga ɓaya. Ādjirāra edeya zocai ɓai dia ɓλ baido bogadrλ nūmeamaa dođamārēā. Maλne Ācōrēba ādjirā daubara jūma jareya.”

8

Cartade cara beada jīrūarebema ogađa

¹ Oveja Zaqueba cartade siete cara beada jīrūarebema ogaside bajāne dārā chupea nūmesia.* ² Māwānacarea mλa unusia bajānebema nezocarāda Ācōrē quīrāpita siete λta duanla. Siete cachiruda ādjirāa diasia. ³ Maλbe dewara nezoca bajānebemada zepeda Ācōrēa quera babadama λta nūmesia. Maλ quera babada oro ođara Ācōrē bugue quīrāpita ɓla. Bajānebema nezocaba idji jλwade quera babada epeđecoda eroɓasia. Maλ epeđecora oro ođa basía. Aɓalɓa idjía incienso querada waiɓla diasia jūma Ācōrē ēberārāba iwidipeđada ume ābaa bá diamārēā. Ara maλda quera babada λrλ incienso querara bá nūmlasia. ⁴ Ācōrē ēberārāba iwidipeđadara maλ bajānebema nezocaba incienso quera bá nūml cowaa ume ābaa Ācōrēmaa tūāpa cowasia. ⁵ Maλbe bajānebema nezocaba quera babada epeđecoda edapeđa quera babada λrλ tλɓɓdau urua ɓλba birasia. Maλ tλɓɓdau uruara naλ ējūānaa peatasia. Maλba baada jururuasia, dji cābāyā

† 7:15 Ādjirāra waga ɓaya. Griego bedede ɓλ ɓla: “Ācōrēba idji wua dera ādjirā λrλ ɓaya.” * 8:1 Dārā. Griego bedede ɓλ ɓla “media hora.”

jĩgua ðae nũmesia, purewa eda nũmesia, idjaba naĩ ẽjũãra ure nũmesia.

Bajãnebema nezocarãba cachiru zapedaada

⁶ Maĩbe bajãnebema nezocarã siete panlba ãdji siete cachiru edapedadara zaði carea eronũpanesidaa.

⁷ Aðalba idji cachiruda zásia. Ara maĩda hieloda cue quĩrãca naĩ ẽjũãnaa jurrusia. Idjaba uruada oa ume puera ðlda naĩ ẽjũãnaa jurrusia. Maĩba naĩ ẽjũãra, bacuru sida berara ẽsidra bá wãsia.[†] Mama chirura jũma bá wãsia.

⁸ Mãwãnacarea dewarabema nezocaba idji cachiruda zásia. Ara maĩda eya waiðla quĩrãca ðlda purega jida nũmlada aðalba pusade ðatabuesia. Maĩba pusara berara ẽsidra oa babisia. ⁹ Maĩne pusadebema animarãda berara ẽsidra quinisidaa idjaba barcora berara ẽsidra jũma ãrĩsidaa.

¹⁰ Mãwãnacarea dewarabema nezocaba idji cachirura zásia. Ara maĩne chĩdau waiðla uruga jida nũmlada bajãneba ðaesia.[‡] Berara ẽsidra naĩ ẽjũãne ðea doðe, baido bogadr ðeade biða ðaesia. ¹¹ Maĩ chĩdau trãra Asea abadaa. Idji ðaedama baidora jũma aseasia. Maĩ baidoba ẽberãra zocãra quinisidaa.

¹² Mãwãnacarea dewarabema nezocaba idji cachirura zásia. Ara maĩda ãmãdaura, jedeco sida berara ẽsidra pãima nũmesia. Chĩdau ðea sida berara ẽsidra pãimacuasidaa. Maĩ bẽrã ãsa ðaida ðadada berara ẽsidra pãima nũmasia. Diamasi biða jedecora, chĩdau ðea sida ãna ðaida ðadada berara ẽsidra ãnaé basia.

[†] 8:7 Naĩ ẽjũãra. Griego bedede ãcarã cartade maĩra neéa. Berara ẽsidra. Griego bedede ðá ðla “la tercera parte.” Maĩ bedeara versículo 7ðeba aba 12ðaa odja ðla.

[‡] 8:10 Uruga jida nũmlada. Griego bedede ðá ðla: “ĩbĩrã quĩrãca uruga jida nũmlada.”

¹³ M̄la l̄taa ac̄l̄b̄l̄r̄l̄d̄e ūr̄isia nejōb̄l̄ l̄t̄l̄ w̄āb̄ari b̄l̄ba j̄iḡua j̄ara b̄l̄da:§ “;M̄iā djuburi b̄ead̄ia! ;M̄iā djuburi b̄ead-
-ia! ;M̄iā djuburi b̄ead̄ia naļ ējūāne b̄eara dewarabema
nezoca ūbea paṅl̄ba ād̄ji cachiru zabl̄d̄ad̄e!”

9

¹ M̄awānacarea dewarabema nezocaba id̄ji cachiruda
z̄asia. Maļne m̄la ch̄id̄au bajāneba naļ ējūānaa b̄aed̄ada
unusia. Ab̄al̄ba uria dau cl̄re b̄l̄ jūātr̄l̄ b̄l̄ ewabarida maļ
ch̄id̄aúa diasia. ² Maļ uria jūātr̄l̄ b̄l̄ ewasid̄e uriad̄eba
n̄ār̄ida l̄taa cowasia pea bá w̄āb̄l̄r̄l̄ cowabari quīr̄āca.*
Maļ cowaaba l̄m̄ādaura, bajā p̄w̄ār̄ā b̄l̄ sid̄a jūma p̄āima
nūmesia. ³ Maļne ad̄ichich̄i waībl̄ada maļ cowaad̄eba
naļ ējūānaa w̄aw̄āzoasia. Ācōr̄ēba maļ ad̄ichich̄ia l̄b̄l̄ada
diasia ēber̄ār̄ā cađam̄ār̄ēā drusōr̄ēba cabl̄r̄l̄ quīr̄āca.
⁴ Id̄jia ad̄ichich̄ia jarasia naļ ējūānebema chiruara, bacuru
sid̄a ār̄ir̄ānam̄ār̄ēā. Āteb̄l̄r̄l̄ ab̄abe ēber̄ār̄ā Ācōr̄ē s̄ēyā ād̄ji
dratude neē b̄ead̄a cabisia. ⁵ Ācōr̄ēba ad̄ichich̄ia ēber̄ār̄ā
idu beabié bas̄ia, āteb̄l̄r̄l̄ jed̄eco juesumabe idu puabisia.
Maļ puara drusōr̄ēba cađa puā quīr̄āca b̄asia. ⁶ Maļ
ewarid̄e ēber̄ār̄ā beu j̄l̄r̄l̄d̄ia barib̄l̄r̄l̄ beuđad̄ēā. W̄ār̄āda
beu quīr̄ā pananim̄ina beuđad̄ēā.

⁷ Maļ ad̄ichich̄ira cawayo sord̄aoba djōne edebari
quīr̄āca b̄easia. Ād̄ji borod̄e nepe oro ođa quīr̄āca b̄l̄da
j̄l̄ b̄easia. Ād̄ji quīr̄ādarrara ēber̄ā quīr̄āca b̄easia. ⁸ Ād̄ji
buđara w̄ēr̄ā buđaca b̄easia. Ād̄ji quid̄ara imama quid̄aca
b̄easia. ⁹ Ād̄ji cacuara jiorro ođ̄aba jūātr̄l̄ b̄easia. Ād̄ji
i j̄iḡuara jururuga nūmasia cawayo zocār̄ā ād̄ji carreta
bara ēber̄ār̄ā d̄jō paṅl̄maa pira w̄āb̄l̄da quīr̄āca. ¹⁰ Ād̄ji

§ 8:13 Nejōb̄l̄. Griego bed̄eade l̄cl̄r̄l̄ cartade b̄l̄ b̄la “ba-
jānebema nezoca.” * 9:2 Pea bá w̄āb̄l̄r̄l̄ cowabari quīr̄āca.
Griego bed̄eade b̄l̄ b̄la: “Jiorro dorrābaribada cowabari
quīr̄āca.”

drura drusõrêne quĩrãca quida cũmia ðeasia. Jedeco juesuma ãdji druba eberãrãra poya bié o panania. ¹¹ Mañ adichichi borora uria dau clre ða wagabaria.† Idji trãra hebreo bedeade Abadoã abadaa. Griego bedeade Apolioã abadaa.‡

¹² Nabema mã djuburi beadi jaradara jõsia, baribara wadibida umé panla.§

¹³ Mãwãnacarea dewarabema nezocaba idji cachiruda zãsia. Mãne ãcõrẽ quĩrãpita quera babada oro oða cachu quĩmãrẽ panlareba aba bedeã ðlda mã urĩsia. ¹⁴ Dji bedeã ðlba bajãnebema nezoca cachiru zaðaa nãwã jarasia: “Do waiðla Euprate abadama bajãnebema nezoca quĩmãrẽ jã panlda ãrã ðldua.” ¹⁵ Ara mãlda idjia mã quĩmãrẽ panla ãrã ðlsia mã ãjũãne ðeara berara ãsidra quenanamãrẽã.* ãcõrẽba ãdjira erobasia ara mã poade, ara mã jedecode, ara mã ewaride mãwã quenanamãrẽã. ¹⁶ Mãne mã urĩsia abalba jarablarlda cawayode wãbada sordarãda jũmasãwã enebldada. Dosciento miyoã enebldaada asia.

¹⁷ Mã cãimocara quĩrãca ununa cawayora nãwã ðeasia: ãdji borora imama boro quĩrãca ðeasia. ãdji iteðeba uru-ada, azupreda, idjaba nãrĩda cowabadjia. Dji ãrã chũme-aba ãdji jãare jũãtrlarida jã ðeasia. Mã jũãtrlarira purega ðasia, zapiro mõgara quĩrãca pãwãrã ðasia idjaba azupre quĩrãca cuara ðasia.† ¹⁸ Cawayo iteðeba cowa

† 9:11 Uria dau clre ða wagabaria. Cãpũrĩã bedeade ða ðla “ángel del abismo.” ‡ 9:11 Abadoã, Apolioã. Mã trãba jara panla: “Ne jũma ãrĩbari.” § 9:12 Mã mã djuburi beadi jaradara dadjirãba Apocalipsi 8:13de unubadaa. * 9:15 Berara ãsidra. Griego bedeade ða ðla “la tercera parte.” Ara mã quĩrãca jara ðla versículo 18de. † 9:17 Zapiro mõgara. Griego bedeade ða ðla “jacinto nepõnõ.”

ɸl nārība, uruaba, azupre biɸa naļ ējūāne ɸeara berara ēsidra quenasidaa. ¹⁹ Maļglaṛā cawayoba ādji iteɸeba cowa ɸlba, ādji dru biɸa ēberārāra beabadjidaa. Ādji drura dama quīrāca ɸasia. Maļba ēberārāra caɸapeɸa beabadjidaa.

²⁰ Māwāmīna ēberārā quininaé baɸaba waɸibiɸa ādjia caɸjirua obadara igaraɸaé basía. Ādjia jai ēpēbadara igaraɸaé basía. Jlwaba oɸa ācōrēra igaraɸaé basía: dji oro oɸada, parata oɸada, bronze oɸada, mōgara oɸada, bacuru oɸa siɸa igaraɸaé basía. Maļ jlwaba oɸa ācōrēba ununacamīna, ūrīnacamīna, idjaba nībaɸacamīna, ēberārāba maļra igaraɸaé basía. ²¹ Idjaba mīā beabadara, djārā nļgɸbadara, auɸua nībabadara, ne drɸabada siɸa ēberārāba igaraɸaé basía.

10

Bajānebema nezocaba carta zaque eroɸada

¹ Māwānacarea cāīmocara quīrāca mļa unusia bajānebema nezoca dji dromada eɸaa zebɸɸada. Idjia cacuaɸe jļ ɸlra jļrārā basía. Idji boro ļrļ eumada ɸasia. Idji quīrāra ļmāɸau quīrāca urua ɸasia. Idji jīrūra tɸɸ eradrɸ nūmɸ quīrāca ɸasia. ² Idji jɸwaɸe carta zaqueda ewara eroɸasia. Idji jīrū araarebemara pusade tɸga nūmasia. Jīrū acɸarebemara druwa tɸga nūmasia. ³ Maļbe idjira imama jarragabari quīrāca jīgua ɸiasia. Māwā ɸiabɸɸaɸe baara ɸarima siete jururuasia. ⁴ Baa ɸarima siete jururuafacarea maļ jururuaba jaraɸara mļa cartade ɸli basía. Maļne bajānaa mļa beɸeada ūrīsia nāwā jarabɸɸada: “Baaba ɸarima siete jururuwa jaraɸara mērā eroɸadua. Cartade ɸlṛādua.”

⁵ Maļbe mļa ununa bajānebema nezoca pusade idjaba druwa tɸga nūmɸba idji jɸwa araarebemada ļtaa bajānaa

wasia. ⁶ Māwā ɛlde idjira naļ ējūānebema, bajānebema, pusadebema jūma oda Ācōrē trāneba bedeasia. Nāwā jarasia Ācōrē ewariza zocai ɛl trāneba: “Ācōrēba jaraɔara dārāēne jūma māwāya. ⁷ Idjiɔeba bedeabadarāda idji nezocarāa. Naēna Ācōrēba ādjirāa jarabadjia idjia cawabié ɛlda jīrūare jūma māwāida. Bajānebema nezoca dji jīrūarebemaba cachiru zablrɔde wārāda jūma māwāya.”

⁸ Maļbe bajānaa beɔea mļa naēna ūrīnaba wayacusa nāwā jarasia: “Bajānebema nezoca jīrū aɔa pusade jīrū aɔa drua tɔga nūmlba carta zaque idji jɔwade ewara eroɛlda edade wāɔua.”

⁹ Ara maļda bajānebema nezocamaa wāpeɔa mļa iwiēisia carta zaquera diamārēā. Idjia panusia: “Edaɔua. Coɔua. Bɔ iteɔera urrajō quīrāca cūā ɔaya, baribrɔɔ bɔ ɔiteɔa asea nūmeya.”

¹⁰ Maļ carta zaquera bajānebema nezoca jɔwadebemada edapeɔa coɔia. Mļ iteɔe urrajō quīrāca cūā ɔasia baribrɔɔ coɔacarea mļ ɔiteɔa asea nūmesia. ¹¹ Maļbe idjia mļa jarasia: “Bɔa wayacusa Ācōrēneba beɔeida ɛla zocārā puru sāwāninebemada, zocārā drua sāwāninebemada, beɔeaza sāwāninebemada, idjaba ēberārā bororā sāwāninebema siɔa.”

11

Ācōrēnebema bedeabadarā umé panɔ

¹ Māwānacarea aɔaɔa de zabada bacuru quīrāca ɛlda mļa diasia. Idjia nāwā jarasia: “Ācōrē de dromara, animarā babue diabada siɔa zaɔe wāɔua. Idjaba Ācōrēa mama bia beɔea panɔ siɔa jūma juachada. ² Baribrɔɔ Ācōrē de droma mōgaraba aɔɔu jūrā ca ɛl eɔaarebema

ējūāda zarādua, maḷḡara Ācōrē ījāē beaa diada bēra. Ādjirāba Ācōrē puru Jerusaleḷra 42 jeḑeco poya eropanania.*

³ Maḷ ewariḑe māa ēberāda umé diabueya mḷnebemada ebuda beḑeada māreā. Ādjia sopua carea jḷbada jḷ panḷne 1,260 ewari Ācōrēneba beḑeadaia.”

⁴ Ācōrē naḷ ējūānebema boro quīrāpita olivo bacuruda umé panḷa, ībīrā sida umé panḷa. Maḷba idjīḑebema beḑeabada umé panḷda jara ḑḷa.† ⁵ Bariduaba ādjida bié o quīrānibḷḷ, ādji iteḑeba urua eradḷḷḷḷba ādji ume dji quīrūra bá beadaia. Jūma ādji bié o quīrāḷḷḷḷara ara maḷ quīrāca beadaia. ⁶ Maḷ ēberā umé panḷba Ācōrēneba beḑea panḷne bajāra poya jūātrāḷḷḷḷa cue zerāmāreā. Baido sida ādjia poya oa babiḑia idjaba naḷ ējūā ārīnira quīrātanoa poya zebiḑia ādjia o quīrā panḷ quīrāca.

⁷ Baribḷḷḷ Ācōrēnebema jūma beḑeapedaḑacarea animarā cadjirua uria dau cḷre ḑḷḑeba zebḷḷḷba ādjira orraya. Maḷba ādjira poyapeḑa beaya. ⁸ Dji bewārāra Jerusaleḷ puru dromane tapanania. (Jerusaleḷ puruḑe dadjirā Boro Jesura crude cachi beasidaa. ḷḷḷḷba maḷ purura trḷ jarabadaa “Sodoma” idjaba “Egipto”, Jerusaleḷnebemaba cadjiruara aḑarica obada bēra.)

⁹ Puruzabemaba, beḑeazabemaba, druazabema biḑa bēwārā mama tapanḷda ewari ūbea ēsidra aḷ panania. Maḷ bewārāra idu joubiḑaēa. ¹⁰ Ādji beupeḑaḑa carea naḷ ējūāne beara ḑḷsriḑaḑia. ḑḷsriḑa panḷba ādjiza nebiada diadruaḑia maḷ Ācōrēneba beḑeabada umé pananaba ādjirāra bia mīga eropanana bēra. ¹¹ Baribḷḷḷ ewari ūbea ēsidra baḑacarea Ācōrēba ādjira ḷrēbabisia. Ādji piradḷḷḷḷda unupeḑaḑara bio dauperasiḑaa. ¹² Maḷbe dji Ācōrēneba beḑeabadaba beḑeada bajānaa jīgua ūrīsiḑaa.

* 11:2 Griego beḑeade nāwā ḑḷ ḑḷa: “Ādjirāra Ācōrē itea ḑḷ purura 42 jeḑeco biwadḷḷḷḷa.” † 11:4 Zacaria 4:1-14.

Nāwā jarasia: “Nama ĩtaa zedadua.” Ara maĩda ādji ume dji quĩrũba acl panlne jĩrĩrĩne bajānaa wāsĩdaa.

¹³ Maĩbe de uremiada dji cābāyā uresia. Maĩba Jerusaleĩ purude deda zocārā coracuasia.‡ Ĕberārāda siete mil quinisĩdaa. Maĩne dji zocai beara bio daupera duanlba Ācōrē bajāne bĩla bia bedeasĩdaa.

¹⁴ Maĩ mĩā djuburi beadi jarađara jōsia. Bariblrl jĩrũarebema mĩā djuburi beadi jarađara dārāēne zeya.§

Jĩrũarebema cachiru zađa

¹⁵ Bajānebema nezoca dji jĩrũarebemaba idji cachirura zāsia.* Maĩne bajāne zocārā nāwā jĩgua bedeasĩdaa: Dadjĩrā Boro Ācōrēda, idjia ēdrł edabari diai jarađa ume naĩ ējũānebema boroda panesĩdaa.†

Iđĩba ĩtaa Ācōrēra ewariza jũmarā Boroda baya.

¹⁶ Maĩbe veinticuatro drōārāda ādji bugue biya quĩruđe Ācōrē quĩrāpita chũmeanada chĩrāborode b̄arru copanepađa Ācōrēa bia bedeasĩdaa. ¹⁷ Nāwā jarasĩdaa:

Dairā Boro Ācōrē jũma poya bł, blra naārāeđa b̄asia idjaba wađibĩda b̄la.‡

Bł l̄b̄la waĩb̄la b̄lda unubi b̄l b̄rā idjaba jũmarā Boroda beđa b̄rā daiba bia b̄lađa a panla.

¹⁸ Druazabemarāra bł ume quĩrũbucasĩdaa. Bariblrl b̄la cawa oi ewarira jũēsia.§ Iđĩblrl b̄la beuđarāra cawa oya.

‡ 11:13 Zocārā. Griego bedeade b̄l b̄la “la décima parte.” § 11:14 Mĩā djuburi beadi jarađara ũbea panla. Apocalĩpsi 8:13. * 11:15 Bajānebema nezoca dji jĩrũarebemaba. Cāpũrĩā bedeade b̄l b̄la “séptimo ángel.” † 11:15 Idjia ēdrł edabari diai jarađa. Griego bedeade “idji Crito” b̄l b̄la. ‡ 11:17 Griego bedeade ĩclrl cartade idjaba b̄l b̄la: “Idjaba zeida b̄la.” § 11:18 B̄la cawa oi ewarira jũēsia. Griego bedeade nāwā b̄l b̄la: “Bł quĩrũbi ewarira jũēsia.”

Mañne bla nezocarã bledaba bedepedadarãa, bla eberãrãa,
bla waya bea dji dromarãa, edaara bearãa bida bla
ne biada diaya adjia opeðada quĩrãca.

Bariblr̃l̃ nañ ejũãne cadjirua opeðadara bla bié blỹa.

¹⁹ Mañbe ãcõrẽ de droma bajãne blỹa ewasia. Mañ dede
eda ãcõrẽ ley wagabada baurudeda mla unusia. Mañne
baada purewa eda nũmesia, jururua nũmesia, idjaba dji
cãbãyã bæ nũmesia. Nañ ejũãra ure nũmesia idjaba
hieloda cue quĩrãca jurru nũmesia.

12

Wẽrã Juałba ununa

¹ Ne jarai waiðlada bajãne odjasia. Mla unusia wẽrãba
łmãdauda wua quĩrãca jł blda.* Idji jĩrũra jedeco łrł
basia. Doce chĩdauda borobari quĩrãca jł basia. ² Mañ
wẽrãra biogoa basia. Warra toide nũml bẽrã puaba
biabadjia.

³ Mañbe dewara ne jaraida bajãne odjasia. Mla je
droma purega blda unusia. Mañ jeba boroda siete er-
obasia idjaba cachuda die erobasia. Nepeda boroza jł
beasia. ⁴ Idji druba jãrãwẽblr̃l̃ba chĩdauda berara esidra
bajãneba nañ ejũãnaa jurrubisia.† Mañ jera wẽrã warra
toi carea blỹma nũmesia warra zaque ara toblr̃l̃da mĩ
carea. ⁵ Mañne wẽrãba umaquĩrã warrada tosia. (Mañ
warraba quĩrã djuburia neé jũma nañ ejũãne beaa idji
bedeada ijã obiya.)‡ Bariblr̃l̃ jeba mĩ naẽna ãcõrẽba mañ
warrara ltaa edesia idji bugue biya quirude chũmlmaa.
⁶ Mañbe wẽrãra ejũã põasa ewaraga blỹmaa mĩrũ wãsia.

* 12:1 Mañ wẽrãba judiorãnebemada jara blỹa. † 12:4 Berara
esidra. Griego bedede bł blỹa “la tercera parte.” ‡ 12:5
Quĩrã djuburia neé. Griego bedede bł blỹa: “Jiorroba ijã
obiya.” Salmo 2:7-9.

Mama 1,260 ewari idjira waga eroḡai carea Ācōrēba jūma o eroḡasia.

⁷ Māwānacarea bajānebema nezoca dji droma Miguel abadada idjiare panḡ nezocarā siḡa je ume bajāne djōbucasiḡaa. Maḡne jera idjiare panḡ siḡa djōbucasiḡaa.

⁸ Baribḡḡḡ jeba, idjiare panḡ biḡa poyaaé basía. Maḡ bēḡā ādjira bajāne waa poya pananaé basía. ⁹ Maḡne je dromara, jūma idjiare panḡ siḡa naḡ ējūānaa ḡatabuesiḡaa. Maḡ jera naēnaeḡa baḡa dama basía. Idji trḡḡa Diauru idjaba Satana abadaa.[§] Idjia naḡ ējūāne ḡeara jūma cūrūga eroḡla.

¹⁰ Maḡbe mḡa ūḡisia aḡalda bajāne jīgua beḡea ḡlda. Maḡba nāwā jarasia:

Iḡibḡḡḡ dadji Ācōrēba idji ēberārāra ēdḡḡ edabḡḡḡḡ.

Iḡibḡḡḡ idji ḡḡaḡeḡa jūmarā boroda ḡaya.

Crito idjia ēdḡḡ edabari diai jaradaba jūma poya eroḡaya.

Dadji djabarā bié jarabarida bajāneba uḡaa ḡatabuesiḡaa.

Idjia āsa, diamasi biḡa dadji Ācōrē quīḡpita djabarāra bié jarabadjia.

¹¹ Dadji djabarāba Oveja Zaque oa erozoaḡaba idjaba idji beḡea jara panḡneba poyasiḡaa.

Ādjirā Crito carea beaḡira wayaaé basía, ātebḡḡḡ beuḡi carea panasiḡaa.

¹² ¡Maḡ bēḡā jūma bajāne ḡeara ḡasḡiḡaḡaḡa!

Baribḡḡḡ naḡ ējūāne ḡeara, pusaa ḡea siḡa mīā djuburi ḡeaḡia diaurura bārāmaa zea bēḡā.

Idjira dārā ḡaéḡa cawa ḡḡ bēḡā bio quīḡḡ ḡla.

¹³ Jeba cawasia idjira naḡ ējūānaa ḡatabuesiḡada. Maḡ carea wēḡā warra toḡara bié oi carea ēpēsia. ¹⁴ Baribḡḡḡ jeba bié orāmārēā Ācōrēba wēḡā neḡōḡḡ droma ida diasia

[§] 12:9 Griegode beḡea diauruba jara ḡla: “Djārā bié jarabari.” Satana trḡḡa jara ḡla: “Dji quīḡḡ.”

⁵ Ācōrēba maļ animarāa idu jarabisia ara idjidra dji dromada idjaba Ācōrēra bié tablda. ⁴² jedeco naļ ējūāne beada idu poyabisia. ⁶ Maļne idjia Ācōrēda, Ācōrē trlda, Ācōrē b̄mabemada, jūma bajāne bea siða bié jarabadjia. ⁷ Idjaba Ācōrēba iduaribisia maļ animarāra idji ēberārā ume djōnapeda poyamārēā. Iduaribisia puruzabemada, bedeazabemada, druazabema siða poya erobamārēā. ⁸ Maļne jūma naļ ējūāne beaba maļ animarāa bia bedeabadjidaa. Naļ ējūā oi naēna ādji trlra Oveja Zaqueba erob̄l cartade b̄lé beasia. Maļ cartade ēberārā ewariza zocai beadi trlda jūma b̄l b̄la. ⁹ Dji clwlr̄l bara b̄lba ūrīdua:

¹⁰ Abalda preso beida Ācōrēba quīrīā b̄lb̄lr̄l, preso beya. Abalda necoba beuida quīrīā b̄lb̄lr̄l, necoba beuya.†
Maļ carea Ācōrē ēberārāba bio droadida panla idjaba bio ijā pananida panla.

Animarā minijčhia b̄l egorodeba odjaða

¹¹ Māwānacarea mla dewara animarā minijčhia b̄lda egorodeba odjablr̄lda unusia. Maļ animarāba cachu zaqueda umé erobasia oveja zaque cachu quīrāca. Baribr̄l je bedeablr̄l quīrāca bedeabadjia. ¹² Idjira pusaðeba odjaða animarāare basia. Maļne animarā pusaðeba odjaðaba jarablr̄lra idjia ēberārāa jūma ijā obibadjia. Maļ bērā jarasia jūma naļ ējūāne beaba animarā pusaðeba odjaðaa bia bedeadamārēā. Maļ animarā boro cōna aninara beuida baðamīna wađi zocai basia. ¹³ Animarā egorodeba odjaðaba ne ununaca waib̄la beada ocuabadjia. Ēberārāba acl panlne urua siða bajāneba naļ ējūānaa b̄aebisia. ¹⁴ Ācōrēba iduaribisia egorodeba odjaða animarāba maļ ne ununacara pusaðeba odjaða animarā

† 13:10 Jeremia 15:2; 43:11.

trľneba poya o ɓamãrẽã.† Mãwã egorodeba odjãda animarãba naľ ẽjũãne ɓeara cũrũgasia. Djõbada necoba animarã cõna wadi zocai ɓa za quĩrãca ɓlda idjia obisia.§ Mãwã oɗacarea idjia jarasia jũmarãba maľgla bia bedead-amãrẽã. ¹⁵ Ācõrẽba iduaribisia animarã egorodeba odjadaba animarã jlwaba oɗaa zocai ɓaira diaida.* Maľbe animarã jlwaba oɗara bedeasia. Maľ jlwaba oɗa animarãba idjia bia bedeadaẽra jũma quenabisia. ¹⁶ Maľ awara egorodeba odjãda animarãba jũmarãa sãyãda ãdji jłwa arãde wa dratude ɓabisia. Dji dromarãa, dji eɗaara queɗeaa, ne bara ɓeaa, ne neé queɗeaa, nezocarãa, nezocarãẽa biɗa maľ sãyãda ɓabisia. ¹⁷ Ababe maľ sãyã erobeaba poya ne nẽdodida panasidaa idjaba poya nẽdobuedida panasidaa. Maľ sãyãra pusadeba odjãda animarã trľa wa idji trľnebema numeroa. ¹⁸ Maľ numeroba caida jara ɓa cawai careara ne cawa ɓaida ɓla. Crĩcha cawa ɓlba poya cawaya caida jara ɓlda. Maľ numerora ẽberã trľda mãwã ɓla. Idji numerora naľgla: 666.

† 13:14 Ācõrẽba iduaribisia egorodeba odjãda animarãba maľ ne ununacara pusadeba odjãda animarã trľneba poya o ɓamãrẽã. Maľ bedeara idjaba nãwã traducida ɓla: “Diauruba egorodeba odjãda animarãa lɓlada diasia maľ ne ununacara pusadeba odjãda animarã trľneba poya o ɓamãrẽã.” § 13:14 Djõbada necoba animarã cõna wadi zocai ɓa za quĩrãca ɓlda idjia obisia. Maľ bedeara idjaba nãwã traducida ɓla: “Djõbada necoba cõna waya zocai ɓeɗa animarã quĩrãca ɓlda idjia obisia.” * 13:15 Ācõrẽba iduaribisia animarã egorodeba odjadaba animarã jlwaba oɗaa zocai ɓaira diaida. Maľ bedeara idjaba nãwã traducida ɓla: “Diauruba idjia lɓlada diasia pusadeba odjãda animarã zaca ɓa zocai ɓabimãrẽã.”

14

144 mil ēberārā trlāpedada

¹ Māwānacarea mla unusia Oveja Zaquera Sioļ eya borode nūmla. Idji ume ēberārāda 144 mil panasidaa. Ādjirā dratude Oveja Zaque trlāda, dji Zeza trlā sida ǂl erobeasia. ² Maļne bajānaa mla ūrīsia do būga nūml quīrāca, baa jururua nūml quīrāca. Mla ūrīnara arpa zabadarāba biya zá duanl quīrāca ǂasia. ³ Maļne Ācōrē bugue biya quiru quīrāpita, animarā zaca zocai ǂea quīmārē panl quīrāpita, veinticuatro drōārā quīrāpita bida trlābi djiwidida trlā duanasidaa. Ni ǂabalba maļ trlābira poya trlā cawadaé basía. Aǂabe maļ 144 mil ēberārā Ācōrēba naļ ējūānebema ēdrl edadaba trlā cawasidaa. ⁴ Maļ ēberārāra wērā adua ǂeasia. Ācōrē itea ni maārī bida bié ǂeadaé basía. Oveja Zaque wābǂlǂza ēpēbadaa. Ācōrēba ādjirāra idji itea, Oveja Zaque itea bida ǂeadamārēā naļ ējūānebemada ēdrl edasia. Néudebema naārē ewada Ācōrēa diada quīrāca panla. ⁵ Sewara ni ǂba bida odacaa. Aǂeda cadjirua neé ǂeaa.

Bajānebema nezoca ūbea panlba jarapedada

⁶ Māwānacarea mla bajānebema nezocada unusia bajāne wāǂaribusida. Idjia beǂea biada erobasia jūma naļ ējūānebemarāa, druazabemarāa, beǂeazabemarāa, puruzabemarāa bida jarai carea. Maļ beǂeara ewariza māwā ǂaya. ⁷ Idjia nāwā jǂgua jarasia: “ǂĀcōrēra wayadadua! Idjia cawa oi ewarira jūēna bērā idjidrǂ dji dromaana adadua. Bajāda, egoroda, pusada, baido bogadrǂ ǂea sida oda bērā idjia bia beǂeadadua.”

⁸ Maļ bajānebema nezoca caiǂu dewarada zepeda nāwā jarasia: “Babilonia puru dromara jūma ārīsia. Wārāda

jūma ārīsia. Mañ puruðebemarāba auðua o duanlba dru-
azabemarāa abarica cadjiruada obisiðaa itua ðgo diablda
quĩrāca.”

⁹⁻¹⁰ Mañ bajānebema nezoca wānacarea dewarada
wāb̄ari zesia. Idjia nāwā jīgua jarasia: “Bariduaba an-
imarā minijīchia ʘ́la, jlwaba oða idji za quĩrāca ʘ́la
biða bia beðeaiɓlɓl, idjaba dratude wa jlwade mañ an-
imarā sēyāda idu ʘ́lɓibɓlɓl, Ācōrēba quĩrūbiðeba mañ
ēberāra bio bié ʘ́laya uva ʘ́a asega ʘ́l dawabɓlɓl quĩrāca.
Mañ ēberāra jūma bajānebema nezocarā quĩrāpita, Oveja
Zaque quĩrāpita biða azupre uruaba bio bia mīga ʘ́aya.
¹¹ Mañ ēberā bia mīga ʘ́ama tɓɓɓl uruara quica baya.
Ewariza cowa nūmaya. Bariduaba animarā minijīchia
ʘ́la, jlwaba oða idji za quĩrāca ʘ́la biða bia beðeaiɓlɓl,
ñnāñnira neé ʘ́aya. Mañ animarā trɓ idu ʘ́lɓipeðaðaba
āsa, diamasi biða ñnāñnira neé panania.” ¹² Mañ carea
Ācōrē ēberārāba nañ ējūāne bio droaðida panla. Idjia ijā
obi ʘ́l beðeada ijā o beaðida panla idjaba Jesura bio ijā
pananida panla.

¹³ Māwānacarea m̄la bajānaa ūrīsia aba nāwā beðe-
abɓlɓlɓlɓl: “Cartaðe nāwā ʘ́lɓɓl: iðiba ãtaa bia beaðia
dadjirā Boro Jesu ijā panlne beubɓlɓlɓl.”

Mañne Ācōrē Jaureba nāwā jarasia: “Wārāda bia beaðia.
Ādjirāra bia mīga panananebemada ñnāñnia. Ādjia bia
opeðada carea Ācōrēba ne biada bajāne diaya.”

Ācōrēba nañ ējūāne ʘ́ea cawa oiðebema

¹⁴ Māwānacarea m̄la ãtaa acɓɓlɓlɓlɓlde jārārā torroda
unusia. Ēberā zaca ʘ́lda mañ jārārā ãrɓl chūmɓlɓlɓl un-
usia.* Nepe oro oðada jã ʘ́asia. Idji jlwade neco

* ^{14:14} Ēberā zaca ʘ́lda. Griego beðeade ʘ́l ʘ́la: “Nañ
djara eðaðaca ʘ́lda.” Ab̄ari quĩrāca jara ʘ́la Daniel 7:13.

pewedeā era ʘlda eroʘasia. ¹⁵ Māwā ʘlde Ācōrē de droma bajāne ʘldeba nezocada aʘa dajadaa zepeda dji jārārā l̄r̄l̄ chūmlā nāwā jīgua jarasia: “Ējūānebema néura jūma purea taʘla. Ewai jara nūml bērā ʘl necoba ewadua.” ¹⁶ Ara maļda jārārā l̄r̄l̄ chūmlba idji necoba naļ ējūānebema néura ʘarima aʘabe orrawe tublrlba jūma ewasia.

¹⁷ Maļbe dewara nezocada Ācōrē de droma bajāne ʘldeba dajadaa zesia. Idjia biēda neco pewedeā era ʘlda eroʘasia. ¹⁸ Maļne quera babada bajāne ʘlmalba dewara nezocada zesia. Maļ nezocaba quera babada uruada urua eroʘabaria. Idjia bajānebema nezoca neco pewedeā era eroʘla nāwā jīgua jarasia: “Ējūānebema uvara jūma purea nūml bērā ʘl neco pewedeā era ʘlba uvara dji clmlne ewadua.” ¹⁹ Ara maļda bajānebema nezocaba idji necoba naļ ējūānebema néura ʘarima aʘabe orrawe tublrlba uvara clmlne jūma ewasia. Maļbe uvara dji biwadlgabadaē cuabuesia dji ʘa piai carea. Maļba jara ʘla Ācōrēba cawa oiðebemada. ²⁰ Uvara Jerusaleā puru dajada biwadlgasia. Maļne oada mamalba mīga weaʘari wāsia.† Dji nābuada cawayo ite jļbada l̄tlade jūēsia.

15

Bajānebema nezoca siete panlba bia mīgabiðebema

¹ Wayacusa ne jarai waiʘlada mļa bajāne unusia. Maļ ne jarai carea mļa cawa crīchaé ʘesia. Bajānebema nezocarāda siete panasidaa. Ādjirāza jīrūarebema bia mīgabiðira aʘa eropanasidaa. Maļ bia mīgabi siete panl jūma māwānacarea Ācōrē quīrūbiðeba cawa oira jōya.

† 14:20 Mīga weaʘari wāsia. Griego bedede nāwā ʘl ʘla: “1,600 estadia weaʘari wāsia.” Cāpūrīā bedede jara ʘla “300 kilómetro weaʘari wāsia.”

APOCALIPSI 15:2 36 APOCALIPSI 15:8

² Mañ awara mña pusa quĩrãca unusia vidrio quĩrãca ãsã quiruda idjaba urua nũmla. Mañ icawa jũma dji animarã minijĩchia Ɂl ijãpedadaéra duanasidaa. Ādjirãba mañ animarãa, jlwaba oða idji za quĩrãca Ɂla biða bia bedeadaé basía idjaba idji trãnebema numeroda ādji dratude, jlwade biða idu Ɂlbiðaé basía. Ācõrẽba arpa diaðada ādjirãba eropanasidaa. ³ Arpa zabladae Ācõrẽ nezoca Moise trããbida, Oveja Zaque trããbi sida nãwã trãã panasidaa:

Dairã Boro Ācõrẽ jũma poya Ɂl, bla o Ɂlra waiɁla Ɂla.

Bla o Ɂl carea ēberãrãba cawa crĩchadaé panabadaa.

Jũmarã Boro, bla o Ɂlra jira Ɂla idjaba ariðe Ɂla.*

⁴ Dairã Boro, ¿caiba blra wayaé Ɂai?

¿Caiba blra dji dromaana aé? Bldra dji wãrã Ācõrẽa.

Druazabemarãda zedapeða bía bia bedeadia bla jira o Ɂlra unubida bẽrã.

⁵ Mãwãnacarea ľtaa acɁlɁlɁlde mña Ācõrẽ deda bajãne unusia. Dji eðara Ɂl dejãne wua eatɁ jira Ɂlra ewa nũmasia. ⁶ Mañ dedeba bajãnebema nezoca siete panlra dajadaa zesidaa. Bia mĩgabiði siete panlra eropanasidaa. Lino wua oða totroa dorrodorroa quiruda jľ panasidaa. Ādji ju caita oro oðaba trãjľ Ɂeasia. ⁷ Maľbe animarã zaca zocai Ɂea quĩmãrẽ panlnebema aɁalba ādjirãa epedeco jũgurua oro oðada aɁa aɁa diasia. Mañ epedecora ewariza zocai Ɂl Ācõrẽ quĩrũbiba bira Ɂeasia.† ⁸ Maľbe Ācõrẽ dorrodorroaba, lɁla biða idji dede eða cowaga nũmesia. Maľba ni aɁalda mañ dede eða poya wãnaé basía aɁa

* 15:3 Jũmarã Boro. Griego bedeade ľcɁlɁl cartade Ɂl Ɂla “Ācõrẽ ēberãrã boro” wa “ewariza Ɂl boro.” † 15:7 Epedeco Ācõrẽ quĩrũbiba bira Ɂlba jara Ɂla Ācõrẽba cawa oiðebemada.

⁸ Māwānacarea dewara nezocaba idji epeðecode ðlda ãmāðau ãrã weabuesia. Maãba ãmāðaura wetara uru-abisia ēberārāda bāmārēã. ⁹ ãmāðau jãwãrããba ãdjirã bio bablda carea ãcōrēda bié jarabadjidaa, idjiablrlã mãwã bia mīgabi ðl bērã. Bariblrlã ãdjia cadjirua obadara igaradaé basía idjaba ãcōrēdrã dji dromaana aðaé basía.

¹⁰ Māwānacarea dewara nezocaba idji epeðecode ðlda animarã minijichia ðl bugue ãrã weabuesia. Ara mãda mã animarãba poya ðl druade ewarira pãima nūmesia. Mãne puaba ēberārãba ãdji quĩrãmera cabadjidaa. ¹¹ ãdji pua carea, ãdji aida carea ãcōrē bajãne ðlda bié jarabadjidaa. Bariblrlã ãdjia cadjirua obadara igaradaé basía.

¹² Māwānacarea dewara nezocaba idji epeðecode ðlda Euprate do waiðlade weabuesia. Ara mãda dora poasia ãmāðau odjabariareba druazabema bororã djõne zebldade bia chãnamārēã.

¹³ Idjaba mã jai cadjirua baujã quĩrãca ðeada ũbea unusia. Aða je iteðeba ēdrãsia. Aða animarã minijichia ðl iteðeba ēdrãsia. Idjaba ãcōrēneba bedeabari dji wãrãé ðl iteðeba aða ēdrãsia.* ¹⁴ Mã jairãba ne ununaca waiðlada quĩrãtanoa obadjidaa. Idjaba jūma druazabema bororãmaa wãnapeda jarasidaa ãbaa ãcōrē ume djõne wãnamārēã. ãcōrē dji droma ðlba jūmarã poyai ewaride mãwã djõnia. ¹⁵⁻¹⁶ Mã bororãra ējūã Armagedoã abadamaa djõne edesidaa. Mã trãra hebreo bedeaa.

(Jesuba nãwã jarasia:) “ĩŨrĩnada! Ne drãbari quĩrãca mãra cawaéne zeya. Bio bia ðeãdia dau ðlba ðeara idjaba

* ^{16:13} ãcōrēneba bedeabari dji wãrãé. ãcōrēneba bedeabari dji wãrãéra Juaãba naãrã unusia animarã minijichia ðl quĩrãca egoroðeba odjablrlada. Apocalipsi 13:11-18.

cacuađe jłbada jł þeara. Māwā mł zebłꝛłđe ādjira ācađa þeadaéa ni quĩrā peradaéa.”

¹⁷ Māwānacarea jĩrũarebema nezocaba idji epeðecode þłda nał deðaade weabuesia. Małne Ācõrē de bajāne þłðeba idji bugue biya quirumałba bedeaba nāwā jĩgua jarasia: “Ya jõsia. Waaéa.” ¹⁸ Ara małda baara purewa eda nũmesia, dji cābāyā þae nũmesia, jururua nũmesia, idjaba de uremiada dji cābāyā ure nũmasia. Ācõrēba ēberā oða ewariðeba mał de uremia quĩrāca wađi urecaa. ¹⁹ Mał de uremiaba egorora drapeða puru droma þaðada puru ũbea paꝛł quĩrāca taðesia. Idjaba jũma nał ējũānebema purura ārĩsidaa. Ācõrēba quĩrādoae basía Babilonia puru dromada cawa oi carea. Idji quĩrũbiðeba mał purura bio cawa osia uva þa bio asega þł dawabłꝛł quĩrāca. ²⁰ De uremiaba pusade morro þeara, eya þea siða jũma nēbabisia. ²¹ Bajāneba hieloda mōgara waiþła quĩrāca ēberārā łꝛł jurrusia. Mał hielo złglara berara cien libra þeasia.† Mał hielo jurru nũmłba bio mĩga paꝛł bēřā ēberārāba Ācõrēda bié jarasidaa.

17

Juałba wērā auđua ununa

¹ Bajānebema nezocarā siete epeðeco eropananada aþa młmaa zepeda nāwā jarasia: “Wāna. Młla acłbiya sāwā Ācõrēba wērā auđua trł þłga þłda cawa oida. Mał wērāra do zocārā łꝛł chũmabaria. ² Nał ējũānebema bororāba idji ume cadjiruada obadjidaa. Idjaba mał wērāba auđua o þłda unu paꝛł bēřā nał ējũānebemarāba auđuada obadjidaa ituaba beu duanał quĩrāca.”

† ^{16:21} Griego bedeade bł þła “talento aþa.” Cāpũrĩā bedeade bł þła “cuarenta kilos.”

³ Ara mañda Æcõrẽ Jauredeba ðlde bajãnebema nezocaba mñra ejũã põãsa ewaraga ðldeaa edesia. Mama mña unusia wẽrãda animarã minijichia ðl ãrã chũmlda. Mañ animarãra purea ðasia idjaba trã zocãrã Æcõrẽ bié jara ðlda idji cacuade ðl eroðasia. Mañ animarãba siete boroda idjaba die cachuda eroðasia. ⁴ Mañ wẽrãba wua pursupursua ðlda idjaba purea ðlda jã ðasia. Oroba, mõgara nẽblaba, neta nẽbla ðl biãdã djiro ðasia.* Taza oro oðada idji jlwade eroðasia. Mañ tazara ne jũma Æcõrẽba quĩrĩacaba idjaba jũma mañ wẽrãba auðua o ðlba bira ðasia. ⁵ Eberãba cawaié ðl trãda idji dratude eroðasia. Nãwã ðl ðasia:

Mñra Babilonia puru dromaa. Mñra wẽrã auðuarã papaa, idjaba ne jũma nañ ejũãne Æcõrẽba quĩrĩaca papaa.

⁶ Acɓɓɓɓɓɓde mña cawasia mañ wẽrãra Æcõrẽ eberãrã oaba, Jesudebema jaradia panɓ carea beapedada oaba beu chũmlda.

Mañ wẽrã ununa carea mña cawa crĩchaé ðesia. ⁷ Mañbe bajãnebema nezocaba mña nãwã iwidiisia: “¿Sãwãerã cawa crĩchaé ðl? Mañ wẽrãnebemada, idji edebɓɓɓɓ animarã minijichia ðldeebema siãda mña cawabiya. Animarã siete boro eroðldeebemada, die cachu eroðldeebema siãda cawabiya. ⁸ Bɓa ununa animarã minijichia ðlra naẽna zocai ðasia, idira neãa, baribɓɓɓɓ ewari aãa uria dau cɓre ðldeba eðrɓɓɓɓ. Mãwãnacarea Critoba idjira ewariza bié ðɓɓɓɓ. Nañ ejũãne ðeaba idji unubɓɓɓɓde cawa crĩchaãdeã panenia. Nañ ejũã oi naẽna ãdjirã trãra ewariza zocai ðeadi cartade ðlãé ðeasia.

⁹ Bɓa ununaba ne jara quĩrĩã ðl cawai careara ne cawa ðaia ðla. Siete bororãba jara ðla siete eyada. Mañ siete eya ãrã dji wẽrã auðuada chũmlda. ¹⁰ Idjaba mañ siete

* 17:4 Neta nẽbla ðla. Griego bedede ðl ðla “perla.”

APOCALIPSI 17:11 41 APOCALIPSI 17:18

bororãba jara ðla ãberãrã bororãda siete panlda. Mañ siete bororãnebemada juesuma beusidaa. Aðalba waði ãberãrãra poya eroðla. Idjaba ababemada waði odjaé ðla. Bariblrld idji zeblrld ãberãrã boroda ðeimĩna dãrã ðaéa. ¹¹ Animarã minijichia ðl naëna ðada idi neéba jara ðla ãberãrã boro dewara zeidebemada. Idjira mañ siete bororãnebema. Critoba idjira ewariza bié ðlya.

¹² Blda die cachu ununaba jara ðla ãberãrã bororã die pananinebemada. Ædjirãra waðibiða ãberãrã bororãéa. Bariblrld animarã minijichia ðlra ãberãrã boroda ðeblrld ãdjirã siða ãberãrã bororãda ðeaðia. Mãwãmĩna dãrãnaéa.† ¹³ Mañ die bororãba abari crichada edaðia. Ædji druara animarã minijichia ðl jlwæda ðlðia. ¹⁴ Mañne ãdjirãra Oveja Zaque ume djõnia. Bariblrld Oveja Zaqueba ãdjirãra poyaya idjida jũma dji droma ðea Boro bërã idjaba jũma bororã cãyãbara dji dromaara ðl bërã. Poyablrld idji bio ijã panlra idji ume panania. Ædjirãra trãsia idjaba edasia.”

¹⁵ Mañbe bajãnebema nezocaba mla nãwã jarasia: “Wërã auðua chũmlma bla doda zocãrã unusia. Mañ do zocãrãba jara ðla puruzabemada, bedeazabemada, druazabema siða. ¹⁶ Blda die cachu ununaba, animarã minijichia ðl biða mañ wërã auðua ðlra igaraðapeða quĩrãmania. Mañ bërã jũma idjia eroðlra jãrĩnia. Aðeða ãcaða ðlðia. Ædjirãba idji djarada codia idjaba babueða. ¹⁷ Æcõrëba mañ die bororã soðe ðlsia idjia quĩrã ðl quĩrãca oðamãrëa. Mañ carea abari crichada edaðapeða ãdji druara animarã minijichia ðl jlwæda ðlðia aða Æcõrëba jaradara jũma mãwãblrldaa. ¹⁸ Blda ununa

† ^{17:12} Dãrãnaéa. Griego bedeade nãwã ðl ðla: “Hora ababe ãberãrã bororãda ðeaðia.”

wērã auđuaba puru dromada jara ɸla. Mañ puruđebema boroba druazabema bororãda idji jlwæda eroɸla.”

18

Ācōrēba Babilonia puru cawa ođa

¹ Mãwãnacarea mļa bajãnebema nezocada unusia bajãneba edaa zebɿɿada. Mañra dji droma basía. Idji dorrodorroaba nañ ejũãra ãnaga nũmesia. ² Idjia nãwã jĩgua jarasia:

¡Babilonia puru dromara ãrĩsia! ¡Wãrãda jũma ãrĩsia!

Ēberãrã neéa, ãtebɿɿ jairãda mama panabadaa.

Jũma jai cadjirua ɸeara mama panabadaa. Jũma ĩbana

Ācōrē quĩrãpita mititia ɸeara mama panabadaa.*

³ Mañ puruđebemarãba auđua o duanɿba druazabemarãa aɸarica cadjiruada obisiđaa itua oĝo diabɿda quĩrãca.

Druazabema bororãba aɸari quĩrãca obadjieđaa wērã auđua ume daunemabɿda quĩrãca.

Mañ carea Babilonia purura jũma ãrĩsia.

Mañ puruba ne bia waiɸɿada jũmawãyã eda quĩrĩã ɸaða bẽrã nañ ejũãnebema ne nẽdobuebadarãda ne barasiđaa.

⁴ Mañbe mļa ũrĩsia aɸalɿba bajãneba nãwã jarabɿɿada: Mã ēberãrã, Babilonia puruđebemada ãyã wãbɿɿadua jãñ puruba cadjirua o ɸl quĩrãca orãnamãrẽã.

Mãwãra Ācōrēba jãñ puru cawa obɿɿæde bãrãra cawa oéa.

⁵ Jãñ puruba jũmawãyã cadjiruada o ɸla. Ādji cadjiruara mōgara pã buebɿda quĩrãca bajãnaa jũesia.

Jũma ãdjia cadjirua opeđaðara Ācōrēba quĩrãdoaé ɸla.

⁶ Jãñ purura bié ođadua djãrã bié ođa quĩrãca.

* 18:2 Griego bedeađe ἄκραν cartade nañ siđa ɸl ɸla: “Jũma animarã Ācōrē quĩrãpita mititia ɸeara mama panabadaa.”

Idjia djārã bié oða cãyãbara ðarima umé biéara oðadua.
 Idjia djārãra bié osia uva ða asega ðl ògo diablrl quĩrãca.
 Mañ bẽrã idjira ðarima umé biéara oðadua uva ða asega
 ðl ðarima umé ògo diablada quĩrãca.

⁷ Jãñ purura bio bia mĩgabiðadua idjaba bio sopuabiðadua
 ãdji

purura dji dromaana a panl bẽrã idjaba ne biada aduba
 eropanlana a panl bẽrã.

Jãñ puruba nãwã crĩcha ðla: “Mãra wẽrã dji droma idji
 bugueðe chũml quĩrãca ðla.

Mãra pẽdra wẽrã quĩrãca ðléa. Mãra sopua ðaéa.”

⁸ Mãwã crĩcha ðl bẽrã dãrãéne jãñ puruðebemarãra
 quininia, sopuaba jĩãnia, idjaba jarrababa bié du-
 anania.[†]

Dadjirã Boro Æcõrẽ jũma poya ðlba cawa oblrlde jãñ
 purura babueya.

⁹ Jãñ puru ume druazabema bororãba cadjiruada obad-
 jidãa daunemablada quĩrãca. Idjaba jãñ puruba ne bia
 aduba eroblðebemada edapeðaða bẽrã ne barasidãa. Mañ
 carea jãñ puru bá nũml cowaa unubladaðe jĩãnia. ¹⁰ Waya
 panania Æcõrẽba Babilonia puru cawa oða quĩrãca ãdjirã
 sidã cawa oida. Mañ carea tmlba acl panlne nãwã
 jaraðia:

¡Mĩã djuburi, mĩã djuburi Babilonia puru droma ne jũma
 obari baðara!

Æcõrẽba jãñ purura isabe cawa osia.

¹¹ Nañ èjũãnebema ne nẽdobuebadara mañ puru carea
 aujĩãnia ãdjia nẽdobue panl nẽdodira neé ðai bẽrã. ¹² Mañ
 puruðe ne jũmada nẽdobuebadjidãa: oroda, paratada,
 mõgara nẽbla ðeada, neta nẽbla ðeada, dji biara ðl

[†] 18:8 Dãrãéne. Griego beðeade bl ðla: “Ewaride aðalde.”

lino wuada, seda wuada, wua pursupursua ɛɫda, wua purea ɛɫda, bacuru tũã queɛɛada, elepante quida oɛada, bacuru nɛɛɫa ɛɫ oɛada, bronze oɛada, jiorro oɛada, marmol mōgara oɛa sida nɛdobuebadjidaa. † 13 Idjaba canelada, ne jũma tũãpa queɛɛada, incienso querada, mirra querada, olibano querada, uva ɛada, olivo dragada, harina biada, trigoda, pacada, ovejada, cawayoda, carreta sida nɛdobuebadjidaa. Ēberārã sida nɛdobuebadjidaa nezocada ɛɛadamārɛã. 14 Jũma mañ nɛdobuebadarãba nãwã jaradia: “Ne jũma jãñ puruba awua ɛadara neé ɛesia. Jãñ puruba parata waiɛɫa eroɛadara, ne biya queɛɛa aɛuba eroɛada sida jũma jōsia. Waa eɛaɛaéa.” 15 Wãrãda mañ puruɛaa ne jũma nɛdobueɛe wãbadapeɛadara bio ne barasiɛaa. Ādjirãba waya panania Ācōrɛba mañ puru cawa oɛa quĩrãca ādjirã sida cawa oida. Mañ carea tɫɫɫɫba aɫ panɫne nãwã aujĩania:

16 ¡Mĩã djuburi, mĩã djuburi jãñ puru droma ɛadara!

Jãñ purura wɛrã lino wua dji biara ɛɫba djio ɛɫ quĩrãca ɛasia.

Wua pursupursua ɛɫba idjaba purea ɛɫba djio ɛɫ quĩrãca ɛasia.

Oro oɛaba, neta nɛɛɫa ɛɫba, mōgara nɛɛɫa queɛɛɛaba djio ɛɫ quĩrãca ɛasia. §

17 Baribɫɫ jãñ puruba ne bara ɛadara isabe jōsia.

Jũma barcodebema bororãba, barcode wãbadaba, barcode trajabadaba, pusaɛe trajabada biɛa tɫɫɫɫba aɫ duanania. 18 Mañ puru bá nũɫɫ cowaa unubɫɫɛɛe nãwã jĩgua jaradia: “¿Sãĩgɫ puruda jãñ puru quĩrãca ɛɫ?” 19 Mañbe sopuaba ādji boro ãrã egoro porada jãmãpɛɛɛɛa nãwã jĩgua aujĩania:

† 18:12 Elepante quida. Cãpũrĩã beɛɛɛe ɛɫ ɛɫa “marfil.” § 18:16 Neta nɛɛɫa ɛɫ. Cãpũrĩã beɛɛɛe ɛɫ ɛɫa “perla.”

¡Mĩã djuburi, mĩã djuburi jãã puru droma ðadara! Jãã purura ne bara ðada bẽrã, barco erobeara jãma ne barasidaa. Baribɔɔɔ jãã purura isabe jũma ãrĩsia.

²⁰ ¡Jũma bajãne ðeara ðsriðadadua jãã purura ãrĩna bẽrã! Æcõrẽ eberãrã, Jesuba diabuedarã, Æcõrẽneba bedeabadarã sida ðsriðadadua.

Jãã puruba bãrã bié oda carea Æcõrẽba cawa osia.

²¹ Maãbe bajãnebema nezoca dji dromaba mõgara waiðlada yu droma quĩrãca ðada edapeda ðatabuesia. Mãwã obɔɔɔde nãwã jarasia:

Maã mõgara juerza pusadaa ðatabueda quĩrãca Babilonia puru dromara isabe jũma ãrĩya. Maã purura waa ununaéa.

²² Maã purude arpa, chiru, cachiru zá duanɔ sida waa ãrĩnaéa. Æberãrãra trãã duanɔ sida waa ãrĩnaéa. Maã purude ne obadara waa ununaéa. Yude ne ða duanɔ jĩguada waa ãrĩnaéa.

²³ Maã purude ãbĩrã uruara waa ununaéa. Quima edabɔdade ðsriðe ðlga nũmɔra waa ãrĩnaéa.

Mamabema ne nẽdobuebadara naã ejuãne dji dromada ðeasia.

Mamabema jãĩbanarãba druazabemarãda jũma cũrũgabadjidaa. Maã carea purura jũma ãrĩsia.

²⁴ Æcõrẽneba bedeabadarã beapedada carea, Æcõrẽ eberãrã beapedada carea, idjaba jũma naã ejuãne beapedada carea bida maã purura bedeade ðla.

19

Bajãnebemarãba Æcõrẽa bia bedeapedada

¹ Mãwãnacarea mãa bajãnaa zocãrã nãwã bedeada duanɔ ãrĩsia.

¡Biya quirua dadjirã Boro Ñcõrëra! Idjiabɾɾɾ ãberãrãra
 ëdɾɾ edasia. Idjidɾɾ dji dromaara ɸɾɾ idjãba dji
 ɾɸɾara ɸɾɾ.

² Idjia jipa aride cawa obaria. Wërã auɾua trɿ ɸɾga ɸaðara
 cawa osia maɿ wërãba cadjirua o ɸɾɸeba jũma naɿ
 ëjũãnebemarãa abarica cadjiruada obida bërã.

Ñcõrëba maɿ wërãra bié ɸɾsia idji nezocarãda quenana
 bërã.

³ Wayacusa nãwã jĩgua jarasidaa:

¡Biya quirua dadjirã Boro Ñcõrëra! Jãɿ puru bá nũmɾ
 cowaara ewariza cowa nũmaya.

⁴ Mañne veinticuatro drõãrãda, animarã zaca zocai ɸea
 quimãrë panɾ sida chĩrãne ɸarru copanesidaa Ñcõrëa bia
 beɸeadi carea. Ñcõrë idji bugue biya quiruɸe chũmɾne
 ãdjirãba nãwã bia beɸeasidaa:

¡Maɿgɾara wãrãa! * ¡Dadjirã Boro Ñcõrëra biya quirua!

⁵ Idjãba mɿa ùrĩsia Ñcõrë bugue biya quirumaɾba aɸa
 nãwã beɸeabɾɾɾda:

¡Jũma Ñcõrë nezocarã, dadjirã Ñcõrëa bia beɸeadaɸua!

¡Ñcõrë waya ɸearã, idjia bia beɸeadaɸua! ¡Dji droma
 ɸeaba, dji eɸaara ɸea bida bia beɸeadaɸua!

Oveja Zaque quima edai ewari

⁶ Mañbe zocãrã jĩgua beɸea duanɾda mɿa ùrĩsia. Mañra
 do jururuga nũmɾ quĩrãca ɸasia, baa dji cãbãyã ɸaebɾɾɾ
 quĩrãca ɸasia. Ñdjirãba nãwã jara duanasidaa:

¡Biya quirua dadjirã Boro Ñcõrëra!

¡Dadjirã Boro Ñcõrëba jũma poya o ɸɾɾ! ¡Idjidɾɾ jũmarã
 Boroa!

⁷ ¡ɸɾsɾidaɸia! ¡Capɾiaɸia! Idjidɾɾ dji Dromaana aɸia,
 Oveja Zaque quima edai ewarira jũena bërã. Idji
 quima baira djiosia.

* 19:4 Wãrãa. Griego beɸeade ɸɿ ɸɾɾ: “Amén.”

⁸ Ācōrēba idjira dji biara ɛl lino wua totroa dorrodorroa quiruba djiobisia.

(Mañ biara ɛl lino wuaba jara ɛla Ācōrē ēberārāba jipa obadadebemada.)

⁹ Bajānebema nezocaba mĭa jarasia: “Cartade nāwā ɛlɔua: Oveja Zaque quima edablɔɔ carea ne cobɔdamaa jɔredarāda bio bia ɛeaa.” Idjaba jarasia: “Maŋglɔa wārā bedeā Ācōrēba jaradaa.”

¹⁰ Ara mañda mĭra bajānebema nezoca jīrū caita chīrāne ɛarru cobesia idjía bia bedeai carea. Baribɔɔ idjia mĭa jarasia: “Jāwā orādua, ātebɔɔ Ācōrēabɔɔ bia bedeādua. Mĭra Ācōrē nezocada jāwā quirua bl quīrāca idjaba djabarā Jesuba jaradiada ijā ɛea quīrāca.”

Jesuba jaradiadara Ācōrē Jaureba idji nezocarāa bede-abibaria.†

Cawayo torro ĩrĩ zeda

¹¹ Māwānacarea mĭa unusia bajāne eɔa wābadada ewa nūmɔa. Cawaéne cawayo torroda odjasia. Mañ cawayo ĩrĩ chūmɔa “Bedeā Aɛa ɛl” idjaba “Wārā Ara” abadaa. Idjia ēberārāra jipa cawa obaria idjaba jipa o ɛlɔeba dji quīrū ume djōbaria. ¹² Idji daura tɔɔ quīrāca urua ɛasia. Nepeda zocārā jĭ ɛasia. Idji borode trĭda ɛl eroɛasia baribɔɔ ababe idjiabɔɔ mañ trĭra cawa ɛasia. ¹³ Idjia cacuaɔe jĭ ɛlra oade tɔ edada basía. Idji trĭra Ācōrē Bedeā abadaa.‡ ¹⁴ Idji caidu bajānebema sordaorāda cawayo torro ɛea ĩrĩ zesidaa. Ādjia cacuaɔe jĭ ɛeara dji biara ɛl lino wua totroa quiru basía. Ni mañi bida mititiaé ɛeasia. ¹⁵ Ācōrē Bedeā abada iteɔeba djōbada neco peweɔea ɛlɔa odja ɛasia druazabemarā poyai carea.

† 19:10 Jesuba jaradiadara Ācōrē Jaureba idji nezocarāa bede-abibaria. Griego bedeade mañra ebuda ɛlĕa. ‡ 19:13 Juañ 1:1.

Idji jlwade eroþla jiorro oðaba ãdjirãa ijã obiya.[§] Uva biwadlɔgablɔl quĩrãca ãdjirãra cawa oya Ācõrẽ jũma poya þalɔa quĩrũbiðeɔba mãwã cawa obi bẽrã. ¹⁶ Idjia lrã jã þalde idji þacara lrã naã trãda þl eroþla: “Jũmarã bororã cãyãbara dji dromaara þl, idjaba jũma dji droma þea Boro.”

¹⁷ Maãbe mla unusia bajãnebema nezocada ãmãdau lrã nũmla. Idjia jũma ne mĩguia cobada ãtl wãbarib-adarãa nãwã jĩgua jarasia: “Zeddua. Ābaa dji jareðdua ne codi waiþla Ācõrẽba o þlma. ¹⁸ Mama eberãrã boro djarada, sordaorã boro djarada, mẽsrã þea djarada, cawayo djarada, cawayo lrã wãbada djara sida codia. Jũma eberãrã djarada codia: nezocã djarada, nezoca djarada, dji edaara queðea djarada, idjaba dji dromarã þea djara sida codia.”

¹⁹ Maãbe mla unusia animarã minijĩchia þla, naã eãjãnebema bororãda, jũma ãdji sordaorã sida ãbaa dji jare duanla. Cawayo lrã chũml ume, idjiare panl sordaorã ume djõni carea duanasidaa. ²⁰ Djõbldaðe cawayo lrã chũmlba animarã minijĩchia þla, Ācõrẽneba beðeabari dji wãrãé sida jidasia. Maã Ācõrẽneba beðeabari dji wãrãéba animarã minijĩchia þl trãneba ne ununaca waiþla beada obadjia. Mãwã animarã minijĩchia þl sãyã idu þlbipeðadara jũma cãrũgabadjia. Maã animarã za quĩrãca þl jlwaba oðaa bia beðeapeðadara cãrũgabadjia. Cawayo lrã chũmlba maã animarã minijĩchia þla, Ācõrẽneba beðeabari dji wãrãé sida zocai panla tɔlɔ urua azupre bara uruga nũmlne þatabuesia. ²¹ Djõbada neco idji iteðeɔba odja þlba dewararãda jũma quenasia. Maãbe jũma ne mĩguia cobada ãtl wãbaribadara maã djara co duanla jãwãsiðaa.

§ 19:15 Salmo 2:9.

20

Mil poa

¹ Māwānacarea m̄la bajānebema nezocada edaa zeb̄l̄r̄l̄da unusia. Idjia uria dau cl̄re ɛl̄ jūātr̄l̄ ɛl̄ ewabarida erobasia. Idjaba carena omoga chūml̄da idji j̄lwad̄e erobasia. ² Jera jidapeđa mil poa j̄l̄ ɛlsia. Maļ jera drōā naēnabema damaa, diauru idjaba Satana abadaa. ³ Bajānebema nezocaba idjira uria dau cl̄re ɛl̄d̄e edaa ɛatabuepeđa jūātr̄l̄ nūml̄sia ni ɛbal̄ba poya ewarā-namārēā. Maļba diauruba druazabemarāda waa cūrū-gaéa ɛba mil poa jōb̄l̄r̄l̄daa. Mil poa bađacarea idjira ērā ɛlya naļ ējūāne dārāé ɛamārēā.

⁴ Maļbe m̄la bugueda zocārā unusia. Maļ l̄r̄l̄ chūmeara Ācōrēba ɛlsia Crito ume dji bororāda ɛead-amārēā. Idjaba m̄la ēberārā oɛl̄á t̄l̄pedada jaureda unusia. Māwā oɛl̄á t̄lsidaa Jesuba jaradiada iĵā panl̄ carea idjaba Ācōrē beđa jaradia panl̄ carea. Ādjirāba animarā minijichia ɛl̄a, idji za quīrāca ɛl̄ j̄lwaba ođaa biđa bia beđeadaé basía. Idji sēyāra ādji dratude, j̄lwad̄e biđa idu ɛl̄biđaé basía. Ādjirāra l̄rēbađapeđa Crito ume dji bororāda mil poa panesidaa. ⁵ Maļ l̄rēbapeđadara Ācōrēba naārā l̄rēbabida basía. Dewara beudarāra l̄rēbađaé basía ɛba mil poa jōnacarea. ⁶ Ācōrēba naārā l̄rēbabi ēberārāra bio bia ɛeadia. Ādjirāra waa beuđaéa, āteb̄l̄r̄l̄ Ācōrē sacerdoterāda, Crito sacerdoterā sida ɛeadia.* Idjaba mil poa Crito ume dji bororāda ɛeadia.

Ācōrēba diauru t̄l̄b̄l̄ uruad̄e ɛatabueda

* ^{20:6} Waa beuđaéa. Griego beđeade nāwā ɛl̄ ɛla: “ɔarima umé beuđaéa.” ɔarima umé beudiba jara ɛla Ācōrē neé t̄l̄b̄l̄ uruad̄e bia mīgađida. Apocalipsi 20:14.

⁷ Mil poa jōnacarea diaurura jļ badada ērā ɓɓya.
⁸ Maļne idjia jūma druaza cūrūgade wāya. Gog druadebemarāda, Magog druadebemarā sida cūrūgaya. Maļ druadebema sordaorāda pusa īɓɓl quīrāca zocārā panlda edeya Ācōrē ēberārā ume djōnamārēā. ⁹ Jūma naļ ējūāra ādjirāba biraya. Maļne Ācōrēba quīrā ɓɓl puruda, idji ēberārā duanɓmaa auđu jūrā edađia. Baribɓɓl Ācōrēba uruada bajāneba ɓaebiya. Maļba ādjirāra jūma bá quenaya. ¹⁰ Māwānacarea Ācōrēba diaurura ēberārā cūrūga erobađada tɓɓl urua azupre bara uruga nūmɓlne ɓatabueya. Naēna Ācōrēba animarā minijichia ɓɓɓda, Ācōrēneba bedeabari dji wārāé sida maļ tɓɓl uruade ɓatabuesia. Mama ādjira, diauru sida ewariza āsa, diamasi biđa bio bia mīga panania.

Ācōrēba bugue waiɓɓɓa torroa ɓɓɓdeba cawa oi

¹¹ Māwānacarea mļa bugue waiɓɓɓa torroa ɓɓɓda unusia. Maļ buguede chūmɓ sida unusia. Idji quīrāpita jūma naļ ējūāra, bajā sida nēbasidaa. Ni ɓɓɓɓɓa waa ununaé basía. ¹² Idjaba mļa unusia beupeđadarā dji dromarāda, dji edaara queđe sida Ācōrē quīrāpita duanɓɓda. Maļne cartada ewaracuasia. Maļ cartade jūma ēberārāba opeđadađada ɓɓl ɓeasia. Dewara carta sida ewarasia. Maļ cartade ewariza zocai ɓeadi ēberārā trāda ɓɓl ɓeasia. Jūma beupeđadara Ācōrēba cawa osia ādjirāba opeđada quīrāca. Jūma ādjia opeđadara cartade ɓɓl ɓasia. ¹³ Jūma pusade beupeđadara Ācōrē quīrāpita zesidaa. Aɓeđa jūma beupeđada jaurera ādji panabadamaɓɓa Ācōrē quīrāpita zesidaa.† Maļbe Ācōrēba ādjiza cawa osia ādjia opeđada quīrāca. ¹⁴ Beuđira Ācōrēba jōbisia tɓɓl uruade ɓatabueɓɓɓl quīrāca. Beupeđada panabada ējūā sida

† 20:13 Beupeđada pananabada. Griego bedeade ɓɓl ɓɓɓa “Hades.”

tlɒl uruade ɓatabuesia. Ācōrēba bariduada tlɒl uruade ɓatabueibɒɒ, ɓarima umé beusiada abadaa. ¹⁵ Ēberārā ewariza zocai ɓeadi cartade trɿ ɓlé ɓeara Ācōrēba tlɒl uruade ɓatabuesia.

21

Ējūā djiwidī idjaba bajā djiwidī

¹ Māwānacarea mǎ bajā djiwidīda, ējūā djiwidī sida unusia. Mañne nañ ējūāra, bajā sida neé basía. Pusa sida neé basía. ² Idjaba mǎ unusia Ācōrē puru djiwidī Jerusaleñ abadada idji ɓɒmalɒba bajāneba eɗaa zebɒɒda.* Mañ purura biya querasia wērā quima edabɒɒde bio djio ɓɒ quirāca. ³ Mañbe mǎ ūrīsia aɓalda Ācōrē bugue biya quirumalɒba nāwā jīgua beɗeabɒɒda:† “jŪrīnadual Idira Ācōrēra ēberārā tāēna ɓɒ.‡ Idjira ādjirā ume ɓaya. Mañne ādjirāra idji ēberārāda ɓeadia. Wārāda idjidɒl ādjirā ume ɓaya idjaba ādjirā Ācōrē baya. ⁴ Ādji dauɓara idjia jūma jareya. Jūma naēna ɓadara jōna bērā waa beudaéa, jīānaéa, aujīānaéa, idjaba puara neé ɓaya.”

⁵ Mañbe dji bugue biya quirude chūmalɒba nāwā jarasia: “Mǎ ne jūma djiwidīda o ɓɒ.”

Idjaba nāwā jarasia: “Nañ beɗeara cartade ɓɒdua wārā beɗea bērā idjaba wārāda māwāi bērā.”

⁶ Māwānacarea idjia mǎ nāwā jarasia: “Mǎ oida ɓadara jūma osia. Mǎra dji Alpaā idjaba dji Omegaa.§ Mañba jara ɓɒ mǎra dji naārābemada idjaba dji jīrūarebemada. Bariduada opichia ɓɒɒɒ, mǎ baido

* 21:2 Mǎ. Griego beɗeade ḶCɒɒ cartade ɓɒ ɓɒ: “Mǎ, Juaɓba unusia.” † 21:3 Ācōrē bugue biya quirumalɒba. Griego beɗeade ḶCɒɒ cartade ɓɒ ɓɒ: “Bajāneba.” ‡ 21:3 Ācōrē. Griego beɗeade ɓɒ ɓɒ: “Ācōrē wua de.” § 21:6 Griego alfabetode alpara dji naārābema letraa, omegara dji jīrūarebema letraa.

bogadrλ ɛlda bari dobiya. Mañ baidoba zocai ɛaida diabaria. ⁷ Cadjirua poyapedadarāba jūma maλgara edadia warraba dji zezadeba ne edabari quĩrāca. Mλra ādji Ācōrē baya idjaba mλ warrarāda ɛadia. ⁸ Baribλrλ Crito ɛpēni carea waya ɛeara, mλ bedea ijānaé ɛeara, mλa quĩrāca o ɛeara, mĩā beabadara, auɛua obadara, jāibanara, jλwaba oda ācōrē ijā ɛeara, sewaida ɛea sida tλbλ urua azupre bara uruga nūmλne bia mĩga ɛadia. Ācōrēba bariduada tλbλ uruade ɛatabueibλrλ, ɛarima umé beusiada abadaa.”*

Jerusaleñ djiwiɛi

⁹ Mañbe bajānebema nezocarā siete epedeco eropananada aɛa mλmaa zesia. Mañ bajānebema nezocarāba ādji epedecode siete eropananaba nañ ɛjūāne ɛeara jĩrūare bia mĩgabisidaa.† Dji mλmaa zedaba nāwā jarasia: “Wāna. Mλa acλbiya Oveja Zaqueba quima edabλrλda.”

¹⁰ Ara mañda Ācōrē Jaureɛeba ɛλɛe idjia mλra eya waiɛλa λtλ ɛλmaa edesia. Mama unubisia Ācōrē puru djiwiɛi Jerusaleñ abadada Ācōrē ɛλmλlba bajāneba eɛaa zebλrλda. ¹¹ Ācōrē dorrodorroaba mañ purura dorrodorroa ɛasia. Urua ɛasia mōgara biya quiru nēbλa ɛλ quĩrāca, jaspe mōgara quĩrāca. Ēsā querasia vidrio quĩrāca. ¹² Mañ purura λtλ mōgaraba auɛu jūrā ca ɛasia. Eɛa wābadara doce panasidaa. Eɛa wābadaza bajānebema nezocada aɛa ɛasia. Mañ awara Israel warrarā doce panana trλda eɛa wābadaza aɛa ɛλ ɛeasia. ¹³ Eɛa wābadara λmāɛau odjabariare ũbea panasidaa, λmāɛau ɛaebariare ũbea panasidaa, orro aɛaare ũbea panasidaa,

* 21:8 Apocalipsi 20:6,14. † 21:9 Apocalipsi capítulo 16.

idjaba dewarabema orroare ũbea panasidaa. ‡ 14 Mañ puru auđu jūrã ca Ɂlra doce mōgara ɁrɁ Ɂasia. Mōgaraza Oveja Zaqueba doce diabuedarã trɁda aba Ɂl Ɂasia.

15 Bajãnebema nezoca mɁ ume bedeã Ɂadaba ẽjũã zabada oro oɁada eroɁasia. Puru, dji eđa wãbada, puru auđu jūrã ca Ɂl siđa zai carea eroɁasia. 16 Mañ ẽjũã zabadaba bajãnebema nezocaba purura zasía. Dji puru zađara jũmaena aɁarica Ɂasia. Dji drasoara, dji jeđeã siđa aɁarica Ɂasia. Dji zađara 2,200 kilómetro Ɂasia. § Dji drasoada, dji Ɂtlada, dji jeđeã siđa jũmaena aɁarica Ɂasia. 17 Mañbe puru auđu jūrã ca Ɂl siđa zasía. Dji zađara bicaca 144 Ɂasia.* Nañ ẽjũãnebemarãba zabada quĩrãca bajãnebema nezocaba zasía.

18 Mañ purura jũmaena oro idji awa quiru ođa basía. Mañra vidrio ẽsã quiru quĩrãca Ɂasia. Dji puru auđu jūrã ca Ɂlra jaspe mōgaraba cađa basía. 19 Mañ auđu jūrã ca Ɂlra doce mōgara ɁrɁ Ɂasia. Mañ mōgarara jũmaena biya queđeasia. Naãrãbemada jaspe mōgara basía. Mañare zapiro mōgarada Ɂasia. Mañare ágata mōgarada Ɂasia. Mañare esmeralda mōgarada Ɂasia. 20 Mañare ónice mōgarada Ɂasia. Mañare cornalina mōgarada Ɂasia. Mañare crisólito mōgarada Ɂasia. Mañare berilo mōgarada Ɂasia. Mañare topacio mōgarada Ɂasia. Mañare crisopraso mōgarada Ɂasia. Mañare jacinto mōgarada Ɂasia. Jĩrũare amatista mōgarada Ɂasia. 21 Mañ purude eđa wãbada doce panlra neta nẽbla Ɂl ođa basía. † Eđa wãbadaza neta aba ođa basía. O puru ẽsi Ɂlra oro idji awa quiru ođa basía. Mañra ẽsã querasia vidrio quĩrãca.

‡ 21:13 Orro abaare, dewarabema orroare. Griego bedeade nãwã Ɂl Ɂla: “Al lado norte y al lado sur.” § 21:16 2,200 kilómetro. Griego bedeade nãwã Ɂl Ɂla “12,000 estadia.” * 21:17 Bicaca 144. Cãpũrĩã bedeade Ɂl Ɂla “65 metros.” † 21:21 Neta nẽbla Ɂl da. Griego bedeade Ɂl Ɂla “perla.”

²² Mañ purude Ācōrē de dromara mña unué basía neé bēṛā. Ēberārāba dadjirā Boro Ācōrē jūma poya ʘΛ quīrāpita, Oveja Zaque quīrāpita biḁa bia bedeadia idji de dromane obadapeḁaḁa quīrāca. ²³ Āmāḁau neé, jedeco neé biḁa mañ purura ḁna nūmabaria Ācōrē dorrodorroaba, Oveja Zaqueba dia ʘΛ ḁnaa biḁa. ²⁴ Mañ puru ḁnaaba druaza ḁna beadia jūmarāda mañ ḁnaane nībadamārēā. Idjaba druazabema bororāba ne bia eropanḁra mañ puruḁaa ededia.† ²⁵ Diamasira neé bai bēṛā mañ purude eḁa wābadara ewariza jūātrḁḁaca baya. ²⁶ Jūma druazabemarāba ne bia eropanḁra mañ puruḁaa ededia.‡ ²⁷ Baribḁḁḁ ne jūma Ācōrēba bia unucara mañ purude eḁa edecara panḁa. Cadjirua obadara, sewaiḁa bea siḁa eḁa wācara panḁa. Aḁabe ewariza zocai beadi cartade trḁ ʘΛ beadrḁ poya eḁa wānia. Mañ cartara Oveja Zaqueba eroḁḁa.

22

Do zocai bai diabari

¹⁻² Māwānacarea bajānebema nezocaba do pāpārā quiruda mḁa unubisia. Ēsā querasia vidrio quīrāca. Mañ baidoba zocai ḁaida diabaria. Ācōrē idjaba Oveja Zaque bugue biya quiruḁeba mañ dora puruḁebema o jedea ʘΛ ēsi wea ʘḁa. Do orroza bacuru nejō zocai bai diabarida ḁasia. Mañ bacurura jedecoza zaubaria. Maḁba jara ʘḁa poaza ḁarima doce zaubarida. Mañ bacuru queduada ʘḁa druazabemarā cacua bia pananamārēā. ³ Ācōrēba bié

† 21:24 Druazabema bororāba ne bia eropanḁra mañ puruḁaa ededia. Mañ bedeara idjaba nāwā traducida ʘḁa: “Druazabema bororāra mañ puruḁaa wānia Ācōrēba bia bedeadia carea.” § 21:26 Mañ versículora idjaba nāwā traducida ʘḁa: “Idjaba druazabemarā mañ puruḁaa wānia Ācōrēba bia bedeadia carea.”

ƙai jaradada mañ purude neé baya. Ācōrē idjaba Oveja Zaque bugue biya quirura mañ purude ƙaya. Mama Ācōrē nezocarāba idjia bia bedeađia. ⁴Idji quirāra ununia idjaba idji trāra ādjirā dratude ƙl erobeada. ⁵Diamasira neé baya. Dadjji Boro Ācōrēba lnaada diai bēra, ībīrā neé idjaba lmadau neé biđa ēberārāra bia beada. Ewariza ādjirāra idji ume ābaa dji bororāda beada.

Crito dārāēne zeidebema

⁶Mañbe bajānebema nezocaba mla jarasia: “Jūma nañ beđeara wārāa idjaba wārāda māwāya. Dadjirā Boro Ācōrēba idjideba beđeabadarāa beđeabibaria. Idjiabara bajānebema nezocada diabuesia idji nezocarāa cawabimārēa dārāēne cārēda sāwāida.”

⁷Jesuba jarasia: “jŪrīnadia, mla isabe zeya! Nañ cartade ƙl ƙla dārāēne cārēda sāwāida. Bio bia ƙla jūma nañ cartade jara ƙl ija ƙla.”

⁸Mla Juaña. Jūma maḡara unusia idjaba ūrīsia. Māwānacarea mla bajānebema nezoca jirū caita chīrāne ƙarru cohesia bia beđeai carea. Māwā osia idjia jūma maḡara unubiđa bēra. ⁹Baribara idjia jarasia: “Jāwā orādua, ātebāra Ācōrēabara bia beđeada. Mla Ācōrē nezocada jāwā quirua bl quirāca, djabarā Ācōrēneba beđeabadarā quirāca, idjaba jūma nañ cartade jara ƙl ija ƙe quirāca.”

¹⁰Idjaba jarasia: “Nañ cartade ƙl ƙla dārāēne cārēda sāwāida. Mañra mēra erobarādua jūma dārāēne māwāi bēra. ¹¹Cadjirua o ƙla idji cawa cadjiruade badua. Ne jūma Ācōrēba quirāca o ƙla idji cawa mañne badua. Baribara jira o ƙla ewariza jira o baida ƙla. Idjaba Ācōrē itea bia ƙla ewariza Ācōrē itea bia baida ƙla.”

¹² Jesuba jarasia: “¡Ūrĩnadua, młra isabe zeya! Ze-
błrłde młra jũmarāa ne diai carea eneya ādjia opeđada
quĩrāca. ¹³ Młra dji Alpa idjaba dji Omegaa.* Małba jara
łla młra dji naārābemada idjaba dji jĩrũarebemada.

¹⁴ Bio bia beaa cacuade jłbada tāto erobeara. Ādjirāra
purude eđa wānida paḅa nejō zocai bai diabarida jōni
carea. ¹⁵ Baribłrł cadjirua obadara, jāibanara, auđua
obadara, mĩā beabadara, jłwaba ođa ācōrē ēpēbadara,
idjaba sewa oya beara jũma dajadaare duanenia.†

¹⁶ Młra Jesua. Bajānebema nezocada diabuesia jũma
małgłra djabarā beaza jaramārēā. Młra Davideba zeđaa,
idjiđeba tununaa.‡ Młra Diapēđabema Chĩdau Uruga Ƀł
abadaa.”

¹⁷ Ācōrē Jaureba, Oveja Zaque quima abada biđa nāwā
jara paḅa: “¡Zedua!” Mał ūrĩ łba jaraida łla: “¡Ze-
dua!” Dji opichia łra zeida łla baido zocai bai diabarida
domārēā. Mał baido do quĩrā łba bari doida łla.

¹⁸⁻¹⁹ Nał cartade łł łla dārāéne cārēda sāvāida. Nał
cartade łł łł ūrĩ beara młra jaraya: bariduaba nał
cartade łł łłda auđu jaraibłrł, Ācōrēba nał cartade bia
mĩgai jara łba idjira bia mĩgabiya. Idjaba bariduaba nał
cartade łł łłda maārĩ awara jaraibłrł, Ācōrēba idjía nejō
zocai bai diabaridebemada idu jōbiéa idjaba Ācōrē purude
eđa idu wābiéa. Mał nejōnebemada, mał purudebema
siđa nał cartade łł łla.

²⁰ Jũma nał cartade łł łłda Jesuba wārāana a łla.
Nāwā jara łla: “¡Wārāda młra isabe zeya!”

Bia łla isabe zeida.§ ¡Zedua dairā Boro Jesu!

* 22:13 Griego alfabetode alpara dji naārābema letraa, omegara dji
jĩrũarebema letraa. † 22:15 Cadjirua obadarā. Griego beđeade łł łla
“usa.” ‡ 22:16 Isaía 11:1-10. § 22:20 Griego beđeade łł łla:
“Amén.”

²¹ M̃a quĩrĩã ðla dadjirã Boro Jesuba idji biaðeba jũma
bãrãra careba ðaida.

Ãcõrẽ Bedea

New Testament in Emberá, Northern (PM:emp:Emberá, Northern)
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

